

Izdaja delavski svet Zelezarne Ravne kot 14-dnevnik v nakladi 5500 izvodov

Ureja uredniški odbor: Miroslav Garb, Jože Gruden, Sead Karadža, Marjan Kolar, Olga Radovič

Glavni in odgovorni urednik Marjan Kolar
Telefon 861 131, int. 304

Tiska CGP Večer, Maribor
Glasilo je po 7. točki 1. odst. 36. čl. zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Uradni listi SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 prosto plačila prometnega davka

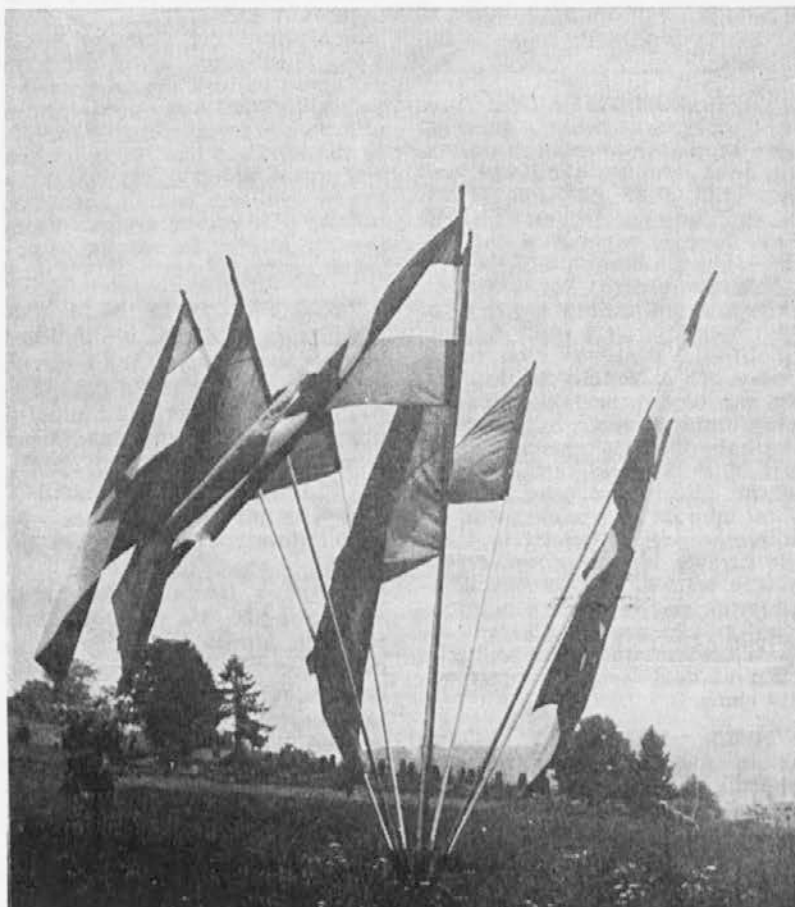
OB DNEVU BORCA

Bil je to poziv k uporabi, bila je oborožena vstaja proti okupatorjem in revolucija. Bil je pogum, pripadnost domovini in proletariatu in srca v borcih, ki so živela in umirala za isto stvar. Odrekanja povsod — pri puškah in municiji, pri hrani in obleki, pri materah in ženah in otrocih..., le srca so si dala duška. Naprej!

Nastajale so čete, bataljoni in brigade, iz ljudstva prek Kozare do Neretve in Sutjeske je rasla vojska do ponosne zmage. V gazi v snegu, v nosilih ranjencev, v trpljenju, v skupnih juriših sta se kovala bratstvo in enotnost — združena je domovina pričakala svobodo. V njih, v borcih proletarskih brigad, je bilo takrat poročstvo za nove odnose med ljudmi, revolucija je čakala na nove zmage. Neustavljivo so po lastni poti korakale ideje za lepši jutri, mecenov ljudstvo, ki je vedelo, kaj hoče, ni potrebovalo.

Po juriših, ho-ruk, na ustih pesem, tako je rasel nov sistem v svobodi, ki smo si jo sami priborili. Zato smo si vzeli pravico graditi svoj socializem, in imamo pravico sami graditi ga naprej. Zato so v naša prizadevanja za zmeraj vsajene revolucionarne pridobitve narodnoosvobodilnega boja, vse težnje borcev v vojni in po njej. Zato je v nas ponos, in svojega ne damo.

V. M.

Simboli domovine

Zahtevno brušenje

Novi ukrepi — nove naloge

Sprememba uradnega tečaja dinarja se nanaša tako na konvertibilni kot na klirinški dolar. Država torej želi uravnovežiti zunanjetrgovinsko bilanco tako na Zahodu kot na Vzhodu. Kadar je zakonodajalec prisiljen k takemu koraku, se moramo zavedati, da je treba odpraviti vzroke, zaradi katerih je do ukrepa prišlo. V našem primeru to pomeni, da so osebna, splošna in investicijska potrošnja v razkoraku z dejanskimi možnostmi.

Inflacija in uradna devalvacija sami v precejšnji meri uravnava osebno potrošnjo, ki se že dalj časa odraža v manjši kupni moči. Nadaljnji ukrepi bodo sledili v več najavljenih paketih. Zadevali bodo naslednja področja:

SPLOŠNA PORABA

Ta bo še naprej regresivna. To pomeni, da bodo investicije, finansirane iz sklada skupne porabe, močno omejene, prav tako pa tudi izdatki, ki se po naših predpisih financirajo iz teh virov. Ta ugotovitev pa nikakor ne velja za gradnjo stanovanj, ki jo bomo še naprej spodbujali.

INVESTICIJSKA POTROŠNJA

Zares je bila prenapihnjena in nikakor ne v skladu z razpolož-

ljivimi denarnimi viri. Zato lahko v drugem krogu paketov pričakujemo omejitve v tem smislu, da se bodo investicijske želje omejile predvsem na domače denarne vire. Najemanje inozemskih deviznih posojil bo močno omejeno. Če pa bo do njih prišlo, bodo morala biti usklajena z devizno bilanco in splošnim družbenim interesom.

Ker spada naša železarna v bazično industrijo, menimo, da sedanja rekonstrukcija metalurških obratov, ki jo že izvajamo, ne bo bistveno prizadeta.

REVALORIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV

V zvezi s tako veliko devalvacijo lahko obvezno pričakujemo revalorizacijo osnovnih sredstev kot ekonomsko odločitev, ki normalno sledi. To pa pomeni, da se bodo spremenili vsi stroški, ki se nanašajo na vrednost osnovnih sredstev (amortizacija, invest. vzdrževanje, zavarovalne premije itn.) To pomeni, da bo na eni strani eksterna realizacija zaradi spremenjenih tečajev pri izvozu (preračunana v dinarje) višja, na drugi strani pa bodo stroški prav tako občutno porasli. Ta ugotovitev se ne nanaša samo na pred-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Orodni kovač

(Nadaljevanje s 1. strani)

videne zvišane stroške v zvezi s spremenjeno vrednostjo osnovnih sredstev, ampak tudi na nakup uvoženih surovin, ki jih bodo bremenile nove tečajne razlike.

Ker ima železarna Ravne negativno devizno bilanco, to pomeni, da bi pri sedanjih strukturi prodaje imeli letos višje stroške, kot pa bodo znašali prihodki iz izvoza. Ta ugotovitev je za letos nesporna, ker je razkorak med našim izvozom in uvozom izredno velik. To pa naprej pomeni, da bomo morali v naslednjem letu krepko spremeniti dosedanje poslovno politiko v tem smislu, ker se bomo morali za reprovromaterial in rezervne dele devizno bilansirati. Vendar ravnotežja devizne bilance ne bo moč doseči samo z izvozom, ampak bomo morali določiti primanjkljaj deviz dobiti tudi od naših kupcev.

MOŽNA NELIKVIDNOST KUPCEV

Sedanja 30% devalvacija pomeni spremenjeno poslovanje gospodarstva skoraj čez noč. Tej spremembi mnogi ne bodo mogli slediti, zato lahko pri nekaterih delovnih organizacijah pričakujemo plačilno nesposobnost za dobavljeni material. Takšno stanje pa pomeni stagnacijo kupno-prodajnih tokov in ponovno soočenje z nam že dobro poznano nelikvidnostjo.

IZVOZNE PREMIJE

V drugi rundi ukrepov je predvidena sprememba premiranja iz-

voza iz budžeta federacije. Sedanje premije bodo znižane, razlika pa je zajeta v spremenjenem tečaju dinarja.

REGULIRANJE CEN

Eden najvažnejših ukrepov v drugem paketu predpisov se bo nanašal na reguliranje cen. Več ali manj je jasno, da se bodo cene energije, surovinam ter izdelkom bazične industrije spreminjale hitreje, kot bo to dopustno za druge proizvode. To pa pomeni, da zakonodajalec želi z zakonsko prisilo stisniti inflacijo v minimalen okvir.

OSEBNI DOHODKI

Upravljanje osebnih dohodkov Slovenije ne bo bistveno prizadelo, ker se je letos že držala resolucijskih načel. Na tem področju bodo predpisi izredno ostri in bodo kršitelji resolucije strogo kaznovani.

ZA VEČJO PRODUKTIVNOST

Če želimo odpraviti sedanje gospodarske težave, se moramo zavedati, da je treba nujno najti pot, po kateri bomo znali občutno zvišati sedanjo razmeroma nizko produktivnost. To bomo dosegli z racionalnejšim delom, z gospodarno porabo materiala, z omejitvijo zaposlovanja in še z drugimi ukrepi, ki bodo znižali stroške proizvodnje.

NOVE KALKULACIJE

Spremenjeni tečaj dinarja pomeni tudi nove kalkulacije. V železarni predvidevamo, da jih bomo dobili s 1. julijem 1980 in nam bodo nova orientacija za poslovne odločitve.

SPREMEMBE INTERNIH CEN

Zaradi novih tečajnih razlik in sprememb cen za izdelke črne metalurgije bo nujno prišlo tudi do

spremembe internih cen. Ta ukrep je potreben zato, da se breme devalvacije porazdeli čim bolj enakomerno na vso proizvodnjo. Če te spremembe ne bi naredili, bi to pomenilo, da bi praktično celotno breme nosila samo črna metalurgija zaradi uvoza reprovromateriala in energije. To pa seveda ne bi bilo prav.

(Podatke za ta zapis je dal tov. Peter Orožen, član PO)

Kako izpolnjujemo planske obveznosti

Skupna proizvodnja v maju je bila dosežena v višini 97,3% v kumulativni znaša prekoračitev 1,0%. Pri odpremi smo zaostali za 7,8%, tako da še znaša v kumulativni prekoraček komaj 0,7%. Mesečni zaostanek pri fakturirani realizaciji znaša 2,0%, v kumulativni zaostajamo 0,2%. Slabše pa kaže pri izvozu, saj smo zaostali v maju za 12,9%, v kumulativni 6,8%.

TOZD JEKLARNA. V maju je tozđ presegel predvideni operativni plan za 2,1%, vendar po mnenju vodstva tozda premalo, ker ni bil opravljen predvideni remont na 10 t el. obločni peči. Proizvodnjo je oviralo predvsem slabo staro železo, v katerem je preveč barvnih kovin. Precej težav in zastojev na pečeh pa je bilo tudi zaradi slabe preskrbe s sinterdolo-mitom. Pomanjkanje delavcev sicer še ni manjšalo proizvodnje, vendar bodo tu nastale težave z začetkom letnih dopustov, kolikor bo ostalo število delavcev enako kot zdaj.

TOZD JEKLOLIVARNA. Tozđ je v minulem mesecu presegel plan skupne proizvodnje za 4,2%, kar je v skladu z akcijskim programom, ki so ga samoupravni organi tozda sprejeli za leto 1980. Prav tako je zabeleženo tudi izboljšanje kvalitete zlasti na kritičnih proizvodih, kot so pilger valji in armature iz nerjavnih jekel, nadaljuje pa se tudi delo pri izboljšanju kvalitete vseh proizvodov. Kljub zadovoljivi količinski proizvodnji vodstvo tozda ni zadovoljno z močnim porastom cen nabavljenega materiala energije in storitev, ki rastejo neprimerno hitreje kot cene proizvodov, tako da so vse akcije za izboljšanje produktivnosti in štednje surovin ter energije razvrednotene oziroma se pozitivni učinki le-teh porabijo le za pokrivanje izgub ki nastajajo zaradi cenovnih nesorazmerij, ne pa tudi z višjo akumulativnostjo proizvodnje same.

TOZD VALJARNA. Kljub okvari elektromotorja za pogon valjčnic na težki progi je bila dosežena proizvodnja valjanih gredic v višini 96,0%. Med odpravljanjem okvare se je opravil tudi letni remont, ki je bil predviden za avgust. Mesečni plan na srednji progi je bil dosežen v višini 99,7% in na lahki progi

116,3%, kar je zelo ugodno glede na droben asortiman proizvodnje. Precej slabši je bil odstotek odpreme, s tem pa tudi fakturirane realizacije. Pri izvozu pa beleži TOZD zaostanek 22,9 odst.

TOZD KOVAČNICA. Ob malih zastojih, ugodnem asortimanu in primernih pogojih dela je tozđ plan skupne proizvodnje presegel za 6,5%, in to pri odkovkih za 36,0%, krčilnih odkovkih 24,8%, zaostaja pa pri kovanih palicah za 2,4%, medtem ko gredic v maju niso kovali. Temu primerna je tudi visoka prekoračitev odpreme in fakturirane realizacije, medtem ko je pri izvozu zabeležen manjši zaostanek. Preventivno vzdrževanje v tozđ kakor tudi oskrba z orodjem in drugimi uslugami iz različnih tozdov je bila zadovoljiva.

TOZD JEKLOVLEK. Plan skupne proizvodnje je TOZD presegel za 3,5%. Tako beležimo prekoračitev pri vlečnem jeklu 4,6%, brušenem jeklu 6,0% in luščnem jeklu 8,7%, medtem ko zaostaja TOZD za predvidenim planom pri proizvodnji vlečne žice za 64,0%. Vzrok je predvsem v termični obdelavi, saj TOZD nima zadovoljivih lastnih kapacitet, tako da išče usluge drugod. Vzdrževanje strojev in naprav je potekalo zadovoljivo.

TOZD STROJI IN DELI. Stiskalnice za ZCZ tudi v maju niso bile odpremljene, kar bistveno znižuje doseganje plana proizvodnje v TOZD, čeprav je bil mesečni plan prekoračen pri obdelanih ulitkih za 39,7%, obdelanih odkovkih 15,4% in pri orodju za 87,5%. Zaradi pomanjkanja naročil pa ni bil dosežen mesečni plan pri valjih — zaostanek 54,5% — in sestavljenih izdelkih, kjer znaša zaostanek 30,4%. Pomanjkanje različnih dimenzij pločevine že dalj časa otežkoča proizvodnjo konstrukcij. Pri obdelanih ulitkih in odkovkih pa TOZD ne dosega primernih prodajnih cen.

TOZD INDUSTRIJSKI NOZI. TOZD je dosegel predvideni plan skupne proizvodnje v višini 69,0%. Prekoračena je bila proizvodnja nožev za 9,0%, vendar zaostaja pri brzoznem orodju za 33,3% in pri grobo obdelanih palicah za 24,2%.

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA V PRIMERJAVI Z ENAKIM OBDOBJEM LANI							
	SKUPNE PROIZVODNJE		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER. REALIZACIJE		IZVOZA	
	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.
JEKLARNA	96,5	101,7	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA *	100,9	103,4	106,1	107,1	137,7	137,0	193,8	236,0
VALJARNA	99,4	99,3	81,0	98,4	95,0	118,7	81,4	174,4
KOVAČNICA	105,5	101,3	109,2	94,8	134,7	123,0	139,3	285,9
JEKLOVLEK	99,6	116,8	130,0	122,4	155,9	136,9	137,3	496,7
STROJI IN DELI	71,7	78,4	89,7	94,9	124,7	133,4	29,9	26,5
- noži, brzorezno orodje	150,0	153,3	147,7	130,8	152,0	145,4	257,1	138,9
- gredice	-	181,8	-	-	-	-	-	-
- palice	61,0	50,0	52,5	50,5	60,0	55,3	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	109,9	118,2	94,2	98,5	142,6	139,9	257,1	138,9
PNEVMATIČNI STROJI	178,1	90,8	163,2	97,0	157,2	119,7	-	155,5
VZMETARNA	119,6	112,3	121,8	110,2	153,1	134,3	132,5	99,1
REZALNO ORODJE	88,9	91,7	88,9	90,1	171,3	136,3	80,0	104,0
KOVINARSTVO LJUBNO	140,0	98,3	127,1	85,6	140,2	115,7	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	234,9	133,5	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	135,6	128,7	-	-
SKUPAJ DO	98,5	100,6	91,8	100,1	123,7	126,5	111,5	154,5

ODSTOTEK DOSEGANJA OPERATIVNEGA PLANA
SKUPNE PROIZVODNJE

TOZD	MAJ	KUMULATIVNO
JEKLARNA	102,1	101,1

TOZD	ODSTOTEK DOSEGANJA NAČRTOVANE(ga)							
	SKUPNE PROIZVOD.		ODPREME		FAKTURIRANE EKSTER. REALIZACIJE		IZVOZA	
	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.	maj	kumulativ.
JEKLARNA	97,6	102,8	-	-	-	-	-	-
JEKLOLIVARNA	104,2	102,0	110,5	105,8	116,6	108,3	157,8	152,9
VALJARNA	96,0	100,0	84,8	100,6	85,4	101,9	77,1	94,9
KOVAČNICA	106,5	105,1	108,9	108,1	121,8	110,8	96,2	95,7
JEKLOVLEK	103,5	105,4	114,1	108,8	107,8	107,2	46,8	98,2
STROJI IN DELI	69,0	70,8	68,9	70,1	61,9	72,2	26,1	22,2
- noži, brzorezno orodje	107,1	106,0	94,2	97,4	104,3	100,7	83,3	76,1
- gredice	-	47,8	-	-	-	-	-	-
- palice	75,8	53,0	94,1	53,3	91,1	50,0	-	-
INDUSTRIJSKI NOŽI	69,0	77,1	95,1	83,1	103,3	98,1	83,3	76,1
PNEVMATIČNI STROJI	118,8	93,8	132,2	96,3	112,9	95,8	42,0	148,9
VZMETARNA	109,9	106,4	114,2	105,3	124,5	111,9	174,0	135,7
REZALNO ORODJE	106,7	117,3	107,7	104,5	140,1	106,3	142,0	132,1
KOVINARSTVO LJUBNO	99,2	87,8	97,7	83,0	119,8	79,7	-	-
KALILNICA	-	-	-	-	162,6	123,5	-	-
STOR. DRUGIH TOZD-DS	-	-	-	-	137,4	96,0	-	-
SKUPAJ DO	97,3	101,0	92,2	100,7	98,0	99,8	87,1	93,2

TOZD PNEVMATIČNI STROJI. V minulem mesecu je TOZD presegel predvideni plan skupne proizvodnje v višini 18,8% predvsem na račun proizvodnje lafet, saj znaša prekoračitev 183,3%. Zaostaja pa pri proizvodnji pnevmatičnih strojev 26,3%, orodja za pnevmatične stroje 14,3% in vr-

talnem orodju, kjer je bila dosežena proizvodnja le v višini 12,5%. Vzrok tako nizki proizvodnji je omejitev uvoza votlo svednega jelka. To se bo odražalo tudi v naslednjih mesecih, saj bo ta vrsta proizvodnje popolnoma izpadla. V TOZD so bile težave v izpadu proizvodnje na določenih

agregatih, predvsem na NC stružnicah, rezkalnih strojih in globinskem vrtnem stroju.

TOZD VZMETARNA. Plan skupne proizvodnje je TOZD presegel za 9,9%. Pri vzmetnih palicah znaša prekoračitev 56,8%, medtem ko beležimo pri listnatih

vzmeteh zaostanek 0,9%, vendar znaša v kumulativni prekoračitev tu še vedno 3,3%.

TOZD REZALNO ORODJE PREVALJE. Predvideni plan skupne proizvodnje je TOZD presegel v višini 6,7%. Proizvodnja pil je bila realizirana 100,0%, pri rezilnem orodju pa znaša prekoračitev plana 9,1%. Težave v TOZD nastajajo predvsem zaradi pomankanja diamantnih brusilnih plošč. Prav tako ostaja še naprej odprto vprašanje nabave ene garniture ostrobrusilnih strojev za brušenje krožnih žag, saj bi lahko s temi stroji znatno povečali izvoz.

KOVINARSTVO LJUBNO. TOZD je kljub delnemu izpadu nekaterih proizvodov v maju dosegel plan skupne proizvodnje v višini 99,2% in s tem prekoračil fakturirano realizacijo za 19,8%. Plan odpreme pa je bil dosežen v višini 97,7%.

POTRJENO BRATSTVO IN ENOTNOST

5. junija je ob 17.35 prispel na Ravne letošnji vlak bratstva in enotnosti, katerega korenine segajo daleč nazaj v najhujše dni naše revolucije. Z njim je v ravensko občino pripotovalo nad 70 srbskih gostiteljev, ki so dali med drugo svetovno vojno zavetje mnogim izgnanim družinam iz Mežiške doline. Z njim pa sta pripotovali tudi uradni delegaciji pobratenih občin Varvarin in Čačak.

Več kot 3000 delovnih ljudi in občanov ravenske občine je v špallirju od železniške postaje do Namo s cvetjem v rokah pozdravljalo svoje pobratime iz SR Srbije. Na ploščadi pred Namo je bil svečan sprejem gostov in njihovih gostiteljev nekdanjih izgnancev. Tu jih je pozdravil Rudi Vrčkovnik, predsednik občine. Po končanem kulturnem programu, v katerem so sodelovali pevci MPZ Fužinar in Vres, so srbski bratje odšli s svojim gostiteljem na njihove domove.

Naslednji dan je bila v družbenem domu na Prevaljah proslava, posvečena udeležencem vlaka in njihovim gostiteljem ter uradnim delegacijam. Več kot 400 mladih pevcev iz vseh vrtcev Mežiške doline je dobro uro pelo gostom. Zvečer pa je bila za vse udeležence skupna večerja v hotelu Peca v Mežici, kjer jih je pozdravil Marko Matkovič, predsednik OK SZDL Ravne, ki je med drugim dejal:

»Ponovno smo se zbrali, da obudimo spomine na tiste temne, a veličastne dni naše preteklosti, na uspešno prehojeno pot bratske skupnosti enakopravnih narodov in narodnosti Jugoslavije, da se dogovorimo za oblike in način krepitve našega nadaljnega sodelovanja. V času, ko je okupator želel uresničiti Hitlerjev ukaz: »Naredite mi to deželo zopet nemško!« so iz naše občine izselili 214

Bratski sprejem

zavednih Slovencev. Odrkali so jih od doma in jih brez vsega poslali v neznanje. V Srbiji ste jih bratsko sprejeli, gostoljubno odprli svoje domove in svoja srca. Skupaj ste prenašali težave tedanjega časa, skupno ste se borili in umirali za svobodo, za boljšo in pravičnejšo prihodnost nas vseh.

Velik je delež, ki ste ga s tem vtakali v vezivo bratstva in enotnosti. Iz teh čustev je leta 1961 vzklila tudi zamisel vlaka bratstva in enotnosti, ki poslej vsaki dve leti povezuje kraje in ljudi Slovenije z bratskimi kraji in ljudmi Srbije.

Ta manifestacija je prerastla svoje nekdanje okvire v eno najpomembnejših manifestacij naše medsebojne povezanosti, prijateljstva in ljubezni, našega gospodarskega, kulturnega in sploh vsakršnega sodelovanja. Poseben poudarek ji je dal naš dragi, veliki učitelj in voditelj tovariš Tito, ko je leta 1974 bil pokrovitelj tedanjega vlaka. Ko se prvič srečujemo brez njega, toda v srcu z njim, čutimo posebno odgovornost in dolžnost da poudarimo svojo nemajno pripadnost njegovim idejam in tudi ob tej priliki storimo vse, da bi še okrepili naše bratske vezi našo enotnost in našo pripravljenost hoditi po njegovi — Titovi poti in braniti našo svobodo in neodvisnost,« je dejal Marko Matkovič.

V spomin na letošnje srečanje so gostje iz Srbije prejeli darila in plakete — izdelane ob visokem

jubilaju, 360-letnici ravske železarnice, in ob 30. obletnici samoupravljanja. Po sklepu medobčinskega in občinskega koordinacijskega odbora pa so bile podeljene tudi plakete, priznanja in zahvale za večletno delo pri organizaciji vlaka bratstva in enotnosti. Prejeli so jih:

Plaketo, najvišje priznanje vlaka:

Janez Mrdavšič, Pavel Cesar, Ivan Kugovnik in Rudi Vrčkovnik,

listino za poseben prispevek pri organizaciji vlaka:

Rajko Vute, Filip Jelen, rudnik Mežica, železarna Ravne, skupščina občine Ravne, kulturna skupnost Ravne, občinski odbor ZZB NOB, in ob. konferenca SZDL Ravne.

zahvale za sodelovanje pa so prejeli:

Albin Dretnik, Rafaela Jamnikar Dora Jug, Julijana Doberšek, Urh Gorenšek, Antonija Vuk, Cvetko Prosenč, Marija Ivančič, Pavel Kovač, Ladislav Kukec, Rudi Čretnik, Danica Čegovnik, Stefka Pavlič in Rudi Kovač.

V soboto so si pobrateni iz Srbije in njihovi gostitelji na Preškem vrhu ogledali obnovljeno Prežihovo bajto in spomenik Prežihovemu Vorancu. Nato pa so se udeležili piknika na prostem. Zvečer so še prisostvovali v športni dvorani na Ravnah nastopu folklornih skupin. F. R.

Tako v tem tozdu z invalidi nimajo težav, nasprotno, ugotovljajo celo, da so na delu bolj prisotni kot zdravi delavci. Primerna skrb in človeški odnos torej prej pripomoreta k normalnemu delu invalidov — vsaj v tozdu industrijski noži se to potrjuje.

Proizvodni program

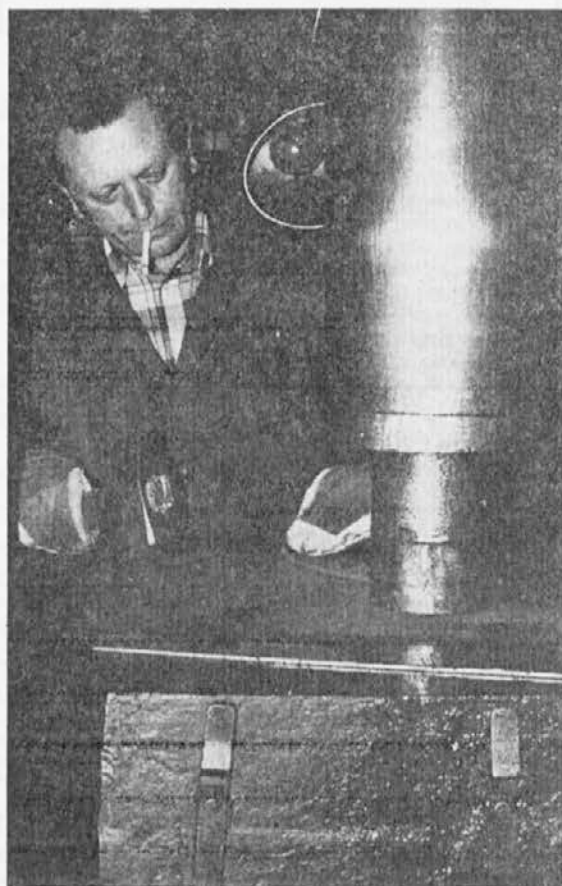
Tozdu proizvajajo nože vseh vrst in oblik za različne industrijske panoge (usnarjarje, papirničarje, gumarje, tobakarje itn.). V ponos jim je, da so sposobni napraviti tudi vsak nož po posebnih naročilih. V sodelovanju s stroji in deli ter s kovačnico so izdelali posebne nože do premera 1400 mm, na kar so še posebej ponosni.

Sedanje instalirane kapacitete omogočajo 800—850 ton letne proizvodnje ter 30 ton brzoreznega orodja. Okoli 550 ton proizvodnje bodo izvozili v ZDA, SZ, Romunijo, Bolgarijo, ČSSR, ZRN in Avstrijo. Poslovni partnerji doma in na tujem so s kvaliteto proizvodov zelo zadovoljni (pismena

turirano realizacijo in ne več samo plačane.

Kako v prihodnje

Razvoj sloni na razširitvi obdelovalnih kapacitet in v tem letu nameravajo v ta namen vložiti okoli 7 milijard din (starih). Glede na potrebe inozemskih partnerjev so te naložbe upravičene, saj samo pogodba s firmo ACM (ZDA) predvideva širitev poslovanja od sedanjih 1,8 milijarde dolarjev na 4 milijarde dolarjev. Skladno s tem so že nabavili ustrezne obdelovalne stroje. Vendar je v hali že zdaj tako tesno, da novih strojev skoraj ni kam postaviti. Upravičena pričakovanja izgradnje novega obrata brzoreznega orodja za to leto so zaradi restrikcij padla v vodo. Ker pa je tozdu ne le pomemben izvoznik, ampak tudi proizvajalec visoko vrednih proizvodov, bi bilo dobro v okviru železarnice zagotoviti potrebna sredstva za realizacijo tega projekta.

Strojno in ročno ravnanje

SPOZNAVAJMO NAŠO ŽELEZARNO:

Posluh za delavce invalide

Enostavna izdelava nožev, 68 zaposlenih in stara mehanična so skromni začetki sedanjega tozda industrijski noži, ki je po besedah **ravnatelja inž. Kneza** eden največjih v Evropi. Seveda sprva ni šlo brez težav, saj se je asortiman spremenil skoraj čez noč, ko so začeli izdelovati v novem tozdu vse vrste nožev, v katere je bilo treba vložiti dosti več dela. Dvignila se je kvaliteta do te mere, da so lahko začeli brez sramu izvažati. V tozdu industrijski noži je ta čas zaposlenih 178 delavcev, od tega 47 žena in precej invali-

dov. Na splošno prevladuje kvalificiran kader, kar pa je eden temeljnih pogojev za kvalitetno delo, brez česar izvoza ni.

Tozdu industrijski noži se lahko pohvali z dobro urejeno problematiko invalidov. Delavcev ne prepuščajo samih sebi in menda še nobenemu ni bilo treba iskati dela v drugih tozduh. Vodilni čutiljo primerno odgovornost do delovnih invalidov, se pravi do ljudi, ki so pustili svoje zdravje v tozdu in veliko prispevali h kvaliteti proizvodov in s tem ugledu tozda in železarnice.

priznanja smo v našem Fužinarju že objavili). Seveda pa jih taka priznanja obvezujejo, da se nenehno držijo dosežene kvalitete, kar ni vedno lahko.

Tozdu izdelava za domače potrebe preveč, zato morajo izvažati. S približno 60 % proizvodnje se srečujejo z inozemsko konkurenco, ki je po eni strani zelo dobrodošla, po drugi strani pa zahteva od tozda stalno posodabljanje tehnologije in uvajanje najmodernejših strojev.

Žal pa imajo zaradi velikega izvoza velik izpad dohodka, ker ni urejeno premiranje. Problematika ima vse večjo razsežnost, zato jo bo treba kar se da hitro rešiti. Omilila bi se menda že s tem, da bi tozdu za izvoz priznali fak-

Probleme reševati brez formalizma

Osnovno vodilo samoupravnega življenja v tozdu industrijski noži je, da skušajo probleme reševati človeško. To pomeni višjo stopnjo demokracije in vse manj formalizma. V skrajnem primeru seveda tudi ostreje ukrepajo. Načelno pa so proti zaostritvam in si prizadevajo za tovariške odnose in vzajemno spoštovanje. Bržkone je tu iskati vzroke, da je disciplinskih postopkov v primerjavi z drugimi tozdu zelo malo, da fluktuacije skoraj ni. Veliko pomeni tudi to, da imajo delavci možnost napredovanja, ki spet ne poteka formalistično, ampak upoštevajo minulo delo, prizadevnost in pridnost ter kvaliteto dela.

Nekaj več težav pa imajo z delovnim okoljem. Sedaj varijo compound gredice v proizvodni hali in pri tem se sprošča strupen plin, ki močno ogroža zdravje delavcev. Hala pa že sicer ni kdove kaj zračna. Se hujša nadloga je strašanski ropot, ki nastaja ob udarcih, ko ravnajo material. Ropot, ki naravnost boli, se zdi ne-

katerim delavcem hujši od moči mnogo vatnih ojačevalcev modernih ansamblov. Da v takem niti vrijetno niti zdravo delati, ni treba posebej poudarjati, zato želijo v tozdu to v najkrajšem času rešiti. A vprašanje je kako, saj denarja trenutno ni.

Z. Strgar

Med železarji komunisti

OO ZKS TOZD KALILNICA

V TOZD kalilnica je zaposlenih 48 delavcev, od katerih je 10 članov zveze komunistov, to je 21 odstotkov vseh zaposlenih. To pa tudi pomeni, da je v kalilnici zveza komunistov dobro zastopana, saj je odstotek v železarni precej nižji. Prav zaradi tega si komunisti v kalilnici ne nalagajo bistvenih nalog za povečanje članstva. Seveda pa to še ne pomeni, da ne bodo pozorni in spremljali delavce pri delu, če bi kdo pokazal dovolj zanimanja za delo v zvezi komunistov.

»Danes se nam komunistom v kalilnici postavlja vprašanje, če smo dovolj aktivni na vseh področjih. Menimo namreč, da dela v osnovni partijski organizaciji ne moremo ocenjevati po številu sestankov, temveč po aktivnosti komunistov v samoupravnem in družbenopolitičnem življenju tako v TOZD kot v krajevni skupnosti. Precej komunistov nas je preveč angažiranih na vseh področjih, zato tudi smatram, da so naši negativni uspehi nekako razumljivi, v današnjem času le težko sledimo hitremu razvoju in dogajanju. Težave pa imamo tudi zaradi trizmenskega dela,« je dejal sekretar Filip Nagernik.

Na vprašanje, kako so v kalilnici uspešni pri uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, je dejal:

»Tudi mi se srečujemo s precej podobnimi problemi kot v drugih temeljnih organizacijah. Tudi pri nas velja pravilo; za več ton

več denarja. V prvih treh mesecih letos smo imeli zelo slabo zasedene določene kapacitete. To se je zlasti občutilo pri induktivnem kaljenju valjev, saj je bil izkoristek samo okrog 30 odstotni in neučinkovit izkoristek električne energije pri globinskih pečeh. Že aprila in maja se je stanje bistveno izboljšalo tudi na tem področju.«

Delavci kalilnice se prav dobro zavedajo, da sta s problemi povezani tehnološka in delovna disciplina. Prav slednja povzroča velike nevšečnosti. Tudi o medsebojnih odnosih so na skupnih sestankih razpravljali, saj baje ti niso na najvišji ravni. Kljub prizadevanju danes še vedno ugotavljajo, da niso dobri. Zato so sklenili, da si bo treba v bodoče več prizadevati za boljše sporazumevanje in marljivo delo ter za dobro počutje med delavci. V kalilnici pa je še vedno veliko pripomb, češ da v drugih tozdih osebni dohodki hitreje naraščajo kot v kalilnici. Tudi o delovanju mladih delavcev so komunisti — kalilci precej razpravljali. Ni jim vseeno, da je pri njih precej mladih delavcev, ki pa organizirano ne delujejo. Na vse načine so komunisti že poskušali zainteresirati mlade za politično in samoupravno delovanje, vendar do sedaj brez pravega uspeha. Prišli so le do spoznanja, da se mladim ne ljubi preveč oz. niso po končanem delu zainteresirani za kakršnokoli dejavnost.

bolj privlačna. Prav zaradi tega cilja so se v jeklarni že dogovorili, da se mora čim prej popraviti odpraševalna naprava v novi topilnici. Ta že nekaj časa ne deluje v redu, saj je ob začetku obratovanja pobrala okrog 4 tone železovega prahu iz ozračja, danes pa samo še okrog 400 kg. Topilci zahtevajo, da se mora doseči takšna moč odpraševalne naprave, kot je bila v začetku.

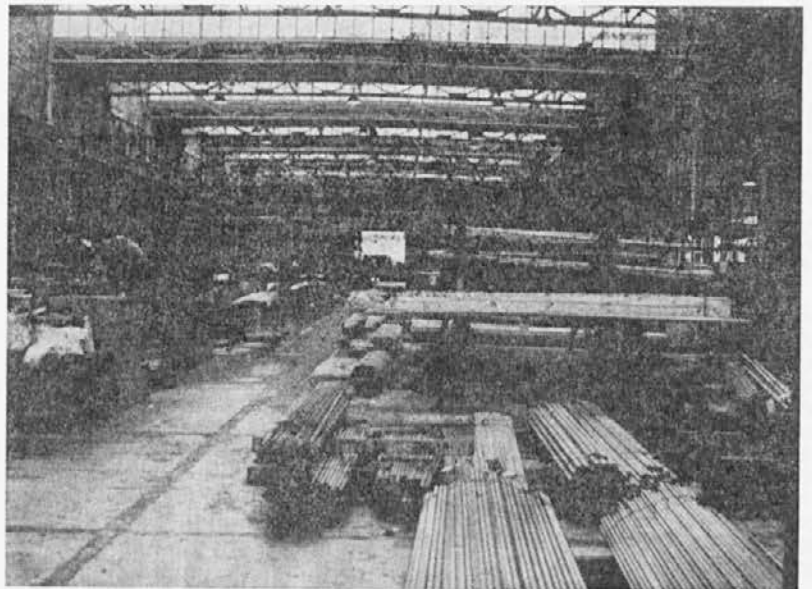
Da bi bili tudi topilci ob letošnjih stabilizacijskih ukrepih čim bolj učinkoviti, so sprejeli svoj akcijski program.

»O tem, kako smo uspešni pri uresničevanju politike stabilizacije, smo v jeklarni razpravljali že aprila. Takrat smo tudi analizirali izvrševanje programa, predvsem pa smo hoteli priti do spoznanja, kje so naše težave. Te so predvsem v neposredni proizvodnji, v nekvalitetnem vložku starega železa in pomanjkanju delavcev. Kljub temu smo tonažni plan dosegli s 101,1 odstotka. Presegli pa smo planirane stroške za okrog 1,5 milijona din. Presežek je bil predvsem zaradi podražitev in precejšnjega padca kvalitete ognjevzdržnega materiala. Po

akcijskem programu pa nismo bili uspešni pri preprečevanju izmečka nekaterih jekel in pri štednji raznih materialov. Zato smo takoj predlagali ukrepe, ki so jih delavci na delovnih skupinah obravnavali in sprejeli. Tako smo po smrti tovariša Tita sprejeli ravenski jeklarji obveznost za povečanje plana za 1,2 odstotka, torej od 215.400 na 218.000 ton surovega jekla. V prvih petih mesecih letos smo že dosegli 92.222 ton, kar je 99,9 odstotkov novo sprejetega plana. Z vsemi silami si prizadevamo, da bi to obveznost v čast tovariša Tita tudi v popolnosti izvršili,« je poudaril Anđelko Krautberger.

V prizadevanja TOZD jeklarna spada tudi visoka stopnja izkoriščenost agregatov. Tako obe 40-tonski elektro obločni peči in 25-tonska obratujejo na štiri izmene in dosegajo nad 110 odstotno izkoriščenost. V zadnjih mesecih pa se kaže v jeklarni tudi pozitiven trend bolniških izostankov, saj so se ti znižali za okrog 6 odstotkov. Že ti odstotki so za TOZD jeklarna izreden uspeh. Ta uspeh pa se lahko poleti zmanjša.

Franc Rotar

V jeklovleku

Priznanje za delo in vztrajnost

Kadar v jeklarni ravenske železarnice ob koncu meseca izkažejo dosežen ali presežen plan, se komaj še kdo zamisli, koliko znoja, koliko revme in trpljenja, koliko skrbi in utrujenosti je hotela peč v zameno za tone in tone jekla.

V jeklarni se noge globoko pogrezajo v sipek prah, peč pa tako strašno rjove, kot da nikdar nikomur ne bo pustila do besede. Treba je oditi na tišji kraj, da me razumejo. Potem mi pokažejo človeka, tega **Ivana Ramšaka**, ki mu desetonska peč že petindvajset let vsak ših namaka obleko z vročim znojem, ga tako neusmiljeno cvre kakor sonce poleti opoldne, ko z grebljico vrta po njenem raz-

beljenem žrelu. Ona pa se mu tu in tam posmehne v utrujeni obraz s šaržo, ki ni dobra.

Ko bi v jeklarni ne znali ceniti dobrega dela, morda sploh ne bi zvedeli za Ramšaka. Predlagali so ga za izredno občinsko nagrado, ki mu bo podeljena ob jesenskih proslavah v železarni. V obrazložitvi so zapisali: »25 let dela pri peči, kjer se topijo najžlahtnejša jekla, ga je napravilo vzornega delavca, po katerem si lahko jemlje vzgled vsak delavec samoupravljalca in tovariš, saj je uspeh jeklarne tako na poslovnem kot samoupravnem področju tudi zasluga tega delavca.«

Sodelavci in vodilni zanj ne poznajo slabe besede, o njem govore

OO ZKS JEKLARNA

Tudi komunisti te osnovne partijske organizacije so letos precej bolj aktivni kot v preteklem letu. Tako se z veliko resnostjo vključujejo v vsa samoupravna in politična dogajanja v TOZD, delovni organizaciji in krajevni skupnosti. Kljub aktivnosti pa se je tudi v jeklarni nabralo nekaj problemov. Te so komunisti in drugi posebej obravnavali. Na dnevnem redu so bili tudi medsebojni odnosi v tozdu. Že v začetku so k reševanju pristopili komunisti in pri tem dosegli določene uspehe.

»V tem času je v jeklarni najbolj aktualno vprašanje delovna sila,« je dejal sekretar **Anđelko Krautberger**. »Prihajamo v poletje, ki se ga v metalurških tozdi najbolj bojimo. Ob dopustih in bolniški se nam namreč močno poveča tudi število neopravičenih izostankov, ki so v veliki meri po-

sledica pomanjkanja delavcev. V TOZD jeklarna se dobro zavedamo, da je izvršitev letošnjega res visoko zastavljenega plana odvisna tudi od zadostnega števila delavcev. Zato smo komunisti to vprašanje izpostavili na problematski konferenci komunistov železarnice. V reševanje tega problema pa sta se vključila tudi poslovodni odbor in kadrovska služba.«

Komunisti jeklarne uspešno rešitev tega problema vidijo v čim hitrejši modernizaciji jeklarne in večjemu ovrednotenju delavca in dela v jeklarni. Zato ni čudno, če se topilci na počasno izvajanje modernizacije jezijo. Upravičeno zahtevajo posodobitev naprav, ki bodo zahtevale dosti manjši fizični napor in izboljšanje delovnega okolja v topilnici. Šele takrat, ko bo vse to nared, bo tudi topilnica postala za mnoge mlade delavce

s spoštovanjem in kako bi ne, ko vsi vedo, da so Ramšaki v topilnici vse redkejši.

Ko je Ivan leta 1955 prišel nekoliko plah in zmeden zaradi vsega novega in neznanega naravnost v topilnico, mu je mojster rekel:

»Ahtaj se sam, nihče drug te ne bo!« Grenki so bili tisti časi, ko novincu niso marali kaj dosti razlagati, ga opozoriti na to in ono in so najraje pustili, da se znajde, kakor ve in zna. Takrat delavci razen lesenih cokol niso dobili nobenih zaščitnih sredstev niti delovne obleke, kje šele malico v tovarni. Plan je ponorelo silil peči, da so zahtevali črne garače. Kolikor je bilo dni v mesecu, toliko je bilo tudi delovnih dni.

Saj bi človek iskal lažje delo, a zaslužio se je tu bolje in vedelo se je, da človeka ne bodo kar tako odpustili, pa upanje, da bo že kdaj bolje, je gnalo naprej. A da ne bo iluzij o zaslužku: petinpetdesetega leta je Ivan za 31 dni dela v mesecu dobil tako plačo, da je z njo kupil navadno obleko pa mu ni ostalo niti za škatlico cigaret. Leta pa so otekala, odnašajoč s seboj najgrše in najtežje. Čas je vsadil v Ramšaka redko vztrajnost in ga izmojstril, da je iz navadnega nekvalificiranega delavca s prizadevnim delom in dodatnim šolanjem zrasel samostojni topilec pri 10-tonki, kjer je danes eden najboljših.

Sam ni imel pravega doma, saj je odraščal bolj pri tujih ljudeh, zato pa ga je zgradil svoji družini. Ne trka se na prsi, pač pa pove, da bi tudi to ne šlo, ko bi ne imel pridne in gospodarne žene. Garati ob peči, postaviti hišo, vzgajati dva sinova in biti dober mož, ne vprašam, kako je to mogoče za časa enega življenja narediti najboljšo, ker se zazdi, da mu je to samoumevno in samohvala tuja.

Včasih so topilci prodali vse, kar so naredili, danes je to mnogo težje in je treba prekleto paziti na kvaliteto, se spominja. Njemu je težko, če gre pri šarži kaj narobe in se hkrati jezi na mlade, ki so nekako brez odnosa do dela, še bolj pa do družbene lastnine, in ne more si kaj, da ne bi čisto malo zameril vsem tistim, ki ne delajo tako s srcem kot on. Čeprav ve in razume, da bi vsak mlajši človek rad pač boljši kos kruha. Kako bi ne zameril in se ne jezil, ko pa je v vseh teh letih prišlo in odšlo iz topilnice na desetino mladih, ko so mnogi iz lenobe šli v bolniško, medtem ko je on kdaj tako bolezen prebolel stoji.

Kruh za vso železarno se kuha v topilnicah, pa vendar se Ivanu zdi, da so nekoliko zastopavljeni pred drugimi obrati, tudi plače niso najboljše, saj podrugod za lažje delo enako zaslužijo, je povedal. Ko ga vprašam, kaj bi povedal ljudem v tem času, ko si povsod prizadevamo štediti in ustaliti gospodarstvo, ne pomišlja dosti.

»Marsikdaj smo hudo razsipni, ne da bi koga vest zapekla, dinar je pa povsod. Mnogo je dinarjev, ki jih ne vidimo, nočemo videti. Včasih ni smel delavec ziniti nobene, bil je enostavno črna živina, danes pa delavci res lahko o vsem odločamo, ampak za tako reč je treba več zrelosti, saj če bi se ravnali po tistih, ki vedno samo čakajo in ne mislijo na skupnost, lahko fabriko kar zapremo.«

Ramšak se je vrnil k peči. Prah, ki je silil do tal, je zabrisal sled za njim. In zdelo se je, da peč bobni za menoj: preprost, skromen človek je to, ne zna frazariti, patetika in velike besede so mu tuje, zato pa zna kuhati najplemenitejše jeklo.

Zlatka Strgar

SZDL in ZSMS ter drugi krajan. Tudi o tem so razpravljali, kdo bo v prihodnje na terenu opravljaj administrativna dela in po kakšnem ključu bodo delili sredstva. Izdelali so predlog ki predvideva, da naj bi vse administrativno delo opravljali na krajevni skupnosti, glede delitve sredstev pa pravijo, da bodo tudi v pri-

hodnje delegati bodočih vaških skupnosti in odborov naselij sodelovali pri planiranju in odločitvi porabe sredstev. Novo bo le to, da bodo morali na terenu zbrati vse potrebe in želje ter jih posredovati na krajevno skupnost. Te bo nato skupščina KS uskladila in sredstva razdelila.

KS LEŠE:

ŠELE V PRIHODNOSTI VEČJI NAPREDEK

Lešani ugotavljajo, da je pri njih močno okrnjena predšolska vzgoja, saj so je otroci deležni le enkrat ali dvakrat na teden in še to zadnje tri mesece šolskega leta. Prav tako se dogaja tudi s cibano šolo, ki je pričela delovati šele letos. Lešani poudarjajo, da tako ne gre več naprej. Zato so sklenili, da bodo zaostalosti naredili konec že v naslednjem srednjeročnem obdobju.

»Če nam bo v prihodnjem letu uspelo na Lešah zgraditi nov otroški vrtec (v to pa ne dvomimo, saj ga bomo pričeli graditi že letos), bomo težave okrog otroškega varstva in predšolske vzgoje za nekaj let rešili. V novem vrtcu bo zagotovljena tudi vsakodnevna predšolska vzgoja. Kljub precejšnjemu povpraševanju po otroškem varstvu pa bo možno poiskati krajše oblike varstva poleti tudi za kmečke otroke, saj bomo z no-

vim vrtcem pridobili kar 40 mest za otroško varstvo,« je dejal Gregor Burjak, tajnik KS — Leše.

Velik problem predstavlja za Lešane tudi cestno omrežje. Predvsem bodo morali urediti ceste po zaselkih Nove bajte, Velunšek in Leše, sv. Ana — Hermonkov križ, saj so te ceste pomembne za gospodarskega in turističnega vidika. Nujno pa bo treba tudi opremiti z varnostno ograjo in prometnimi znaki cesto Prevalje—Leše. Na njej bo tudi treba popraviti oporne zidove, regulirati potok in zgraditi nekatere mostove. Ob daljšem deževju močno naraste potok od Kresnikovega križa do prometnega obračališča in so zaradi tega v nevarnosti nove stanovanjske hiše in še ne dokončano nogometno igrišče. Treba pa se bo tudi domeniti, kako ohraniti potok čist, saj sedaj vanj oteka vsa nesnaga Leš.

KS ŠENTANEL:

ENAKE CENE KMEČKEGA TURIZMA

Šentanelci imajo nekaj manj problemov kot Lešani. To pa zato, ker je Šentanel v zadnjih nekaj letih, vsaj kar se tiče komunalne ureditve, mnogo hitreje napredoval kot Leše.

Je pa tudi na Šentanelu mnogo odprtih, življenjsko pomembnih vprašanj. Nekatere od njih bodo poskušali rešiti še letos, ostala pa v naslednjem srednjeročnem obdobju. V smernice plana krajevne skupnosti za obdobje 1981—85 med pomembne cilje in pridobitve uvrščajo:

— Postavitev nove podružniške šole. Pripravljalna dela tečejo, določena je že lokacija, v izdelavi pa so že tudi vsi glavni načrti,

— Ureditev razsvetljave sredi vasi, kjer bo tudi avtobusno po-

stajališče. Radi pa bi tudi uredili telefonske priključke na nekaterih kmetijah.

Da bi bile domačije na Šentanelu čim bolj urejene, je turistično društvo razpisalo tri denarne nagrade za najbolj urejeno domačijo. Prizadevajo si tudi da bi na kmetijah, kjer deluje kmečki turizem, imeli enake cene. Do sedaj so bojda bile različne. Rekreativski center pri kapelici bodo zaradi pomanjkanja denarja uredili šele prihodnje leto.

Šentanelci so 13. junija praznovali svoj krajevni praznik. Ob kresu so prisluhnili domači koroški pesmi svojih »pavrov«. Osrednja prireditev pa je bila 15. junija pred spomenikom.

Franc Rotar

Iz naših krajev

KS PREVALJE:

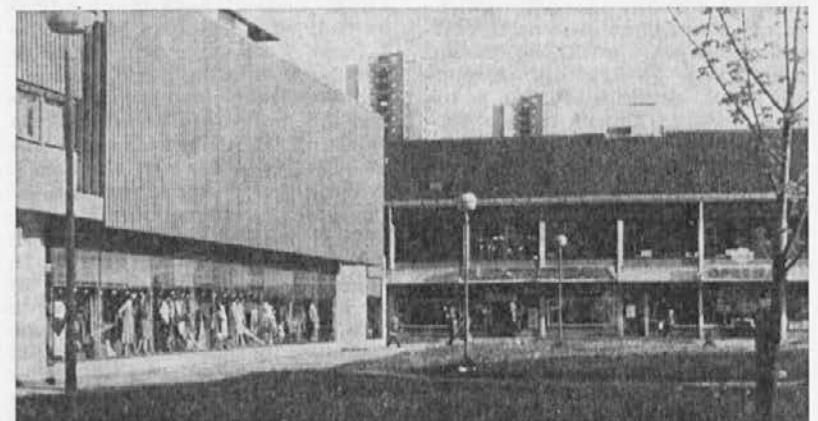
URBANISTIČNA IN PROSTORSKA UREDITEV

Te dni je bodoča ureditev soseske Polje na Prevaljah ponovno predmet mnogih razprav. Tokrat krajan razpravljajo o urbanistični rešitvi te soseske. Na natečaj za idejne rešitve je prispelo 13 predlogov, izmed katerih jih je republiška komisija izbrala šest, ki po urbanistični in stanovanjski zasnovi najbolj ustrezajo pogojem. Prvo nagrado je dobil projekt pod šifro SOSED, avtorjev Boruta Delaka in Dušana Kajzerja. Vseh šest projektov je bilo do 10. junija razstavljenih v prevaljskem družbenem domu. Ogledali so si jih mnogi Prevaljčani, ki so se strinjali z odločitvijo komisije, pa tudi delegati vseh treh zborov skupščine občine Ravne, saj bodo morali končno odločitev dati prav oni. Tudi urbanistični idejni načrt za bodočo sanacijo centra Prevalj je nared. Predlog bo šel že julija v javno razpravo med krajane.

V KS Prevalje pa ni bilo malo razprav in odločitev ves minuli mesec. Tako so krajan na pred-

log vseh družbenopolitičnih organizacij, na vseh nivojih razpravljali o prostorskem preoblikovanju svoje krajevne skupnosti. Predlog namreč predvideva, da naj bi v KS — Prevalje v bližnji bodočnosti ustanovili nove vaške skupnosti in odbore naselij. Tako naj bi nove vaške skupnosti dobila naselja: Holmec, Stopar in Kot, odbore naselij pa Dobja vas, Fara, Gonje, Spodnji kraj, na Produ, Polje, na Postaji in Ugasle peči; Trg, Prisoje in ob Meži; Nicina, Glavarstvo in Stare sledi ter Personalni in Gornji kraj. Po razpravah, ki sta jih organizirali KK SZDL in krajevna skupnost, se bodo morali krajan odločiti, ali so za tako preoblikovanje krajevne skupnosti. Sočasno potekajo razgovori tudi o smernicah plana krajevne skupnosti za prihodnje srednjeročno obdobje 1981—1985.

Vsaka vaška skupnost in odbor naj bi imela 5 do 9-članski odbor. V teh pa naj bi bili delegati skupščine krajevne skupnosti, KK

Naš trgovski center

Poletni razgledi družbenega standarda

Začete in načrtovane investicije TOZD družbeni standard v luči zadnjih stabilizacijskih ukrepov. — Počitniški dom v Portorožu preurejen do 1. 1985. — Z letošnjimi cenami v našem domu smo na robu konkurenčnosti z drugimi ponudniki, imamo pa zato vrsto drugih ugodnosti.

To je nekaj povzetkov naslednjega pogovora, v katerem je spraševal urednik Fužinarja, odgovarjal pa ravnatelj TOZD družbeni standard.

Vprašanje: TOZD družbeni standard se je v preteklosti s pristankom vsega kolektiva lotil doma istočasno naslednjih investicij oziroma adaptacij:

- našega počitniškega doma v Portorožu,
- kompleksa Ivarčko jezero,
- gradnje kegljišča.

Nobeden od teh projektov še ni blizu realizacije, planiramo pa baje že naslednje:

- razdeljevalnica hrane namesto stare jedilnice,
- dom samcev (skupaj s Hidromontažo Maribor),
- zunanja igrišča v sklopu PTK in trimski kabinet,
- popravilo oziroma morebitna razširitev zimskega bazena,
- sodelovanje pri razgovorih v zvezi z izgradnjo Interalp centra Peca ter vlečnice na Lešah.

Hkrati nam stabilizacija odmiška modernizacijo oziroma sploh investicije v posamezne tozde v prihodnost, hkrati nam v sredstvih obveščanja vsak dan pripoveduje, kako se bo treba marsičemu odrediti. 6. junija je ZIS sprejel prvi paket (30% devalvacija dinarja), obljublja nove, ki bodo menda še bolj nedvoumno spregovorili o investicijah. In na podlagi vsega povedanega je lahko vprašanje samo eno:

ali niso na tem področju naše želje mnogo, mnogo večje od možnosti? Ali ni pametno nekaj stvari izvesti do konca, pa se potem lotiti novih?

Odgovor: Menim, da je prav, kar v začetku poudariti naslednje:

Prvič: pri gradnji teh objektov ne gre samo za želje, ampak za čisto realne potrebe in zato tudi upravičene zahteve naših železarjev, ki bi jih morali že v preteklosti (ko je bilo mnogo več materialnih možnosti) veliko bolj uspešno reševati, pa sedaj ne bi bilo treba naenkrat odpreti tako široke fronte.

Drugič: vsa našeta dela komaj dosegajo 10% vrednost načrtovanih investicijskih vlaganj v proizvodnjo.

Tretjič: pri velikih investicijah (Portorož, Ivarčko) načrtujemo fazno gradnjo, kar pomeni, da bi tja do konca naslednjega srednjeročnega obdobja zaključili oba projekta in

Četrtič: vseh naštetih investicij le ne gre metati v isti koš, saj niso enake niti po namembnosti niti po virih financiranja.

Počitniški dom bomo financirali iz združenih sredstev sklada skupne porabe in smo za zbiranje sredstev že sprejeli samoupravni sporazum. Sedaj se moramo samo potruditi, da načrtovana sredstva resnično zberemo, da jih čimveč in čimbolje oplemenitimo ter da

poiščemo še druge možne vire in da vsako leto naredimo toliko, kolikor zmoremo.

Prvo fazo gradnje Ivarčkega jezera smo uspešno zaključili. Viri financiranja so bili kreditna (80%) in lastna sredstva (20%), kar je zelo ugodno. Sedaj je treba z deli nadaljevati postopoma. Da so železarji odločeni, da si čimprej uredijo svoj rekreacijski center na Ivarčkem jezeru s povezavo do Ošvena, so dokazali tudi z udarniškim delom, ki so ga delavci delovne skupnosti za gospodarjenje začeli 13. junija letos.

Kegljšče je finančno pokrito! Viri so enaki kot pri I. fazi Ivarčkega jezera, torej tudi zelo ugodni. Tragika pri tem kegljišču je v tem, da je kompletna oprema izgotovljena in plačana in da je bila za objekt sklenjena pogodba na ključ, vendar nas je ukrep o začasni prepovedi prisilil k ustavitvi dela. Temelji so gotovi in takoj ko bo možno, se bodo dela nadaljevala in končala.

Razdeljevalnico hrane moramo graditi iz dveh razlogov, prvič, ker je stara ob valjarni premajhna, nefunkcionalna in ne ustreza sanitarnim predpisom. (Imamo samo začasno obratovalno dovoljenje) in drugič, ker bo na tem mestu, kjer sedaj stoji stara razdeljevalnica, zgrajen nov proizvodni obrat, ki se tehnološko povezuje s staro topilnico.

Dom samcev je finančno pokrit iz sredstev za gradnjo stanovanj. Vse okrog nas smo že »zapuvali« z družinskimi stanovanji. Kaj pa smo do sedaj naredili za samce?

Zunanji igrišči imamo premalo, za nekatere športe jih sploh nimamo. Letos urejemo dokumentacijo in čakamo na bolj ugodno leto. Postopoma, vsako leto nekaj, pa se bo tudi tu dalo kaj narediti. Tudi udarniško!

Popravilo zimskega bazena moramo izvršiti. Če »crkne« peč ali stroj, ga je pač treba popraviti. V bazenu je odvedalo talno gretje, zamenjati bo treba vsa okna. Za ta del so predvidena sredstva iz investicijskega vzdrževanja. Če bomo ob tem popravilu uspeli pridobiti malo več prostora ob bazenu, toliko bolje.

Vprašanje: Počitniški dom Portorož je ena večnih tem naših pogovorov. Če vemo, kaj pomeni obalnim občinam turizem, kaj jim prinašajo hoteli in inozemski turisti, se pravzaprav niti ne smemo čuditi, da naš dom v neposredni bližini Bernardina piranski občini ne more biti zelo pri srcu. Odkar pa pomenijo devize našemu gospodarstvu to, kar žejnemu vodu (in železarji menda prvi vemo, kaj pomenijo nam), je še tembolj jasno, da je interes vse države dvigniti turizem, privabiti tuje turiste, dobiti od njih čimveč deviz. — Imamo na podlagi vsega tega realne možnosti, da v neki

pametni prihodnosti zares dobimo v Portorožu spodoben počitniški dom?

Odgovor: Imamo. Maja 1978 smo dobili od izvršnega sveta skupščine občine Piran načelno soglasje za razširitev počitniškega doma tudi na prostoru, ki ga zaseda Trgoavto. Ta sklep je bil potrjen 21. junija 1978 na ločenih sejah zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Piran.

19. junija 1979 smo prostor Trgoavto (1435 kvadratnih metrov) odkupili. Letos je bila izgotovljena lokacijska dokumentacija, pred kratkim pa smo zaprosili za lokacijsko dovoljenje za fazno gradnjo novih spalnih kapacitet in pričakujemo, da bomo dovoljenje v kratkem dobili. Prepričan sem, da obstajajo realne možnosti, da dobimo spodoben počitniški dom tja do konca 1985. leta.

Vprašanje: Listamo letošnje turistične ponudbe. 10-dnevni paketi na Jadranu Turist agenta Maribor so ponujali enodnevno bivanje v Poreču (bungalov Laguna) pred sezono in po njej za 163 din, med sezono pa za 220—237 din. Novigrad v depandansi Stela maris za 150 ter 206 do 230 din. Po tem je še celo vrsta krajev z nekaj višjo ceno. Naš dom stane železarja na dan 200 din, druge zaposlenega zakonca pa 250 din.

Vemo, da je kuhinja v našem domu boljša od marsikaterih hotelske. Vemo pa tudi, da naš dom subvencioniramo. Vprašanje: smo na robu konkurenčnosti z omenjenimi ponudbami, naši drugje zaposleni zakonci pa bi sploh ceneje letovali drugje.

Če zdaj seštejemo naslednja dejstva: naš dom je 6—8 mesecev v letu prazen oziroma zaprt. Naše letovanje v njem subvencioniramo. Slišimo, da bi se za njegovo adaptacijo morda bilo treba v prihodnje odpovedati tudi delu regresa. Hkrati hodimo po robu konkurenčnosti. — Kako vse to spraviti na tak skupni imenovalec, da bomo tudi v prihodnje z dušo in srcem za »naše Portorož«?

Odgovor: Lahko bi nadaljevali z naštevanjem cen. Mežiški rudar plača v svojem domu 210 din, v Puli zaračunajo 255 din, v Kaliju

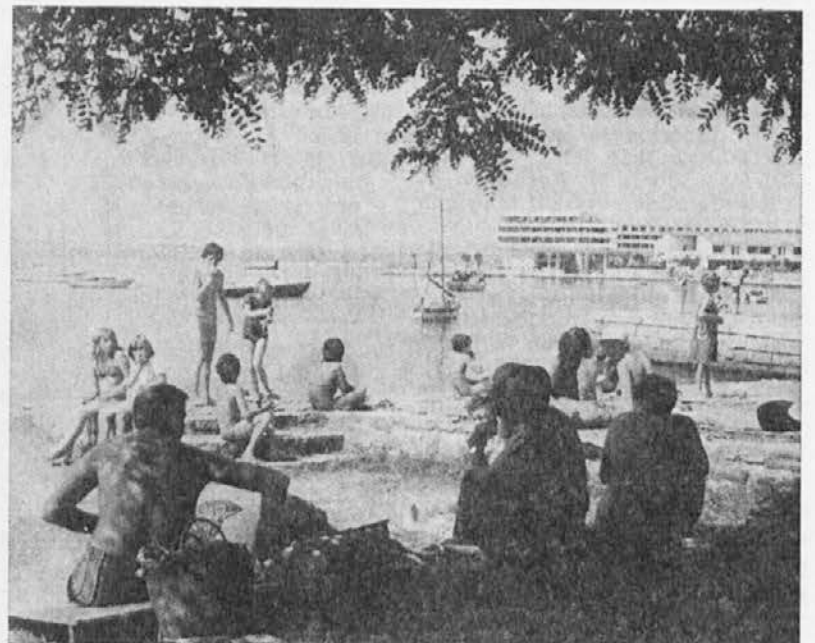
smo uspeli dobiti zelo ugoden penzion za 245 din (hrana v restavraciji, prenočišče pri zasebnikih), vendar cenam v našem vprašanju ne oporekamo. Ko pa iščemo primerjave, radi marsikaj pozabimo. Npr. to, da ima vsak v našem domu organizirano brezplačno in strokovno vodeno rekreacijo, da čolnari, strelja, igra odbojko, namizni tenis in se nauči plavati zastonj, in da se razblini še tista zadnja prednost Poreča ali Novega grada ob prvi »fashi pira«, za katero bo naš delavec plačal v svojem domu 12 din (cene junija), drugod pa vsaj 50 odstotkov več. Enake ali še večje so razlike pri brezalkoholnih pijačah, kavi itd. (Seveda to velja le, če pijemo po naše in ne hodimo po kislavo vodo v trgovino). Tudi te razlike krepko občuti naš žep.

To seveda nima ničesar opraviti s kalkulacijo za penzijsko ceno (ali pa tudi), ki pa je letos v našem domu čista in ni subvencionirana. (Če seveda odštete zakup sob pri zasebnikih, kjer plačujemo polno za prazno). Izračunali smo, da bi po lanskoletni zasedbi »prišli skoz« s postavljenimi cenami, torej poslovali brez izgube (od nas se zahteva ekonomsko poslovanje), seveda, to ponovno poudarjam, če bo v vseh izmenah polna zasedba.

Res pa je tudi, da so tako Storani kot Jeseničani letos postavili »polne« ali ekonomske cene za svoje domove 280 din na dan (!) letujejo pa ceneje kot naši železarji (!) To pa je politika in odnos do letovanja v lastnih domovih, ki se pač povsod drugače urejuje, in je odvisna predvsem od takega ali drugega financiranja dejavnosti.

Da odgovorim še na zadnji del vašega vprašanja. Prepričan sem, da obstaja v naši železarni tako vzdušje, da hočemo in zmoremo urediti zadeve tako, da bomo že drugo leto letovali v našem domu bolj primerno, da bomo do začetka sezone 1981 sanirali kuhinjo in restavracijske prostore v obstoječem domu in da bomo na jesen 1981 zasadili lopato za gradnjo novih sodobnih spalnih kapacitet, naše I. faze novega doma.

Naši delavci svoj dom v Portorožu potrebujejo, to so enotno do-

Eni v senci, drugi na soncu

LEPA BESEDA DOBRO DE

V železarni bolj redko znamo odkrito pohvaliti v redu opravljeno delo. Pač menimo, da je to tako in tako naša vsakdanja dolžnost. Da pa se da tudi drugače, je dokazal ravnatelj TOZD družbeni standard. Vsaki delavki in delavcu tozda, ki je pomagal pri izvedbi srečanja železarjev 24. maja na Navrškem vrhu, je poslal naslednje tople besede:

»Ponosen sem na vas in srečen, da imamo v našem tozdu delavne in predane ljudi. Uspešno ste opravili vaš stabilizacijski ših, v posebno zadovoljstvo pa nam je lahko vsem skupaj, da smo ga opravili na način in v okolju, kjer so naši sodelavci iz drugih tozdov in del. skupnosti lahko ocenili naše delo.

Verjemite, da brez vašega delovnega prispevka srečanja ne bi mogli tako uspešno organizirati in izvesti, kot smo ga.

Prepričan sem, da bomo tudi pri našem vsakdanjem delu vedno pokazali odlike dobrih delavk in delavcev in tako skupaj in enotni kljubovali vsem težavam ter uspešno poslovali v dobro vseh delavcev železarne Ravne in njihovih svojcev.«

Lepo in modro dejanje ki bi ga kazalo na tak ali drugačen način posnemati.

Urednik

kazali, ko so sprejemali SaS o združevanju sredstev za gradnjo novega doma in bodo z dušo in srcem za svoj dom, ko bo njihovim potrebam ustrezen, ko bo nov tak, kot smo ga načrtovali, ko bo lahko odprt pretežno skozi celo leto (vse ogrevane hotelske kapa-

citete v Portorožu so praktično vse leto zasedene), ker tak, kot je sedaj, nam je pa resnično lahko samo v sramoto.

Hoteti moramo seveda vsi, da dom čimprej zgradimo. In za to tudi delati.

Nove knjige v strokovni knjižnici

6461 Chollet H. M., Vozilo 1979.
 6462 Chollet H. M., Motor 1979.
 6463 Thesaurus of Metallurgical Terms 1979.
 6464 Nielsen F., Giess- und Ausschneidetechnik 1979.
 6465 VDI Berichte 330 — Blechbearbeitung 78 6978.
 6466 Freiser H., ION Selective Electrodes in Analytical Chemistry 1978.
 6467 Peter A., Analiza regulacije moči na visokofrekvenčni peči firme Siemens ZR 1979.
 6468 Skutnik A., Položaj in razvojne tendence ZR na področju ekonomskih odnosov s tujino 1979.
 6469 Golob S., Kompleksna analiza proizvodnje in prodaje v TOZD stroji in deli 1979.
 3587/489 Šimnic M., Raziskava izločanja mineralnih olj iz vodnih emulzij 1979.
 3587/481 Kveder A., Žilavost dinamika loma in pojavi izločanja in popuščenja 1979.
 3587/482 Velkovich A., Identifikacija spojin v žlindrah in jeklih z racionalno analizo 1979.
 3587/483 Todorovič G., Procesi in postopki proizvodnje grodja 1979.
 3587/484 Lavrič T., Fizikalno kemične metode v metalurški analizi 1979.
 3587/485 Osojnik A., Kontrola sledov acetilena v kisiku 1979.
 3587/486 Vodopivec F., Raziskave jekel na raster elektronskem mikroskopu 1979.
 3587/487 Žvokelj J., Ponašanje (!) jekel pri utrujanju z nizkim številom nihajev do loma 1979.

3587/488 Priprava uzoraka troske za X - RFA 1979.
 3587/490 Lavrič T., Študij razklopa silikatnih in drugih materialov v avtoklavih za analize svrhe 1980.
 3587/491 Roethel F., Raziskave vpliva elektroerozijske obdelave na lastnosti površin orodnih jekel železarne Ravne 1980.
 6470 Velika knjiga o fotografiji 1979.
 3587/454/II Kosec L., Raziskave orodnih jekel, Tema 1: Mikrostruktura in značilne lastnosti orodnih jekel II. 1980.
 3587/492 Glogovac B., Vodenje metalurških ogrevalnih peči s procesnimi računalniki Tema 2. 1979.
 3587/447/II Glogovac B., Vodenje metalurških ogrevalnih peči s procesnimi računalniki Tema 1 — II. del. 1979.
 6471 Lorbek F., Osnove komuniciranja v marketingu 1979.
 6472 Altman L., Microprocessors 1975.
 6473 Microprocessor applications Manual 1975.
 6474 Korn G., Microprocessors and Small digital computer Systems for Engineers and Scientists 1977.
 6475 Hydrogen in Metals 1974.
 6476 Box G., Time Series Analysis forecasting and Control 1976.
 6477 Borčevič B., Marketing model u organizaciji udruženog rada 1979.
 6478 Tehnologija merjenja rada i rezultata rada 1978.

6479 Macič G., Praktikum za merjenje rada i rezultata rada u radnoj zajednici 1979.
 3587/493 Analiza izolata nemetalnih uključaka u čeliku metoda- ma atomske apsorpcione spektrofotometrije 1979.
 3587/494 Zorko I., Kontrola i tehnologija pročišćavanja otpadnih voda u crnoj metalurgiji 1979.
 6452/2 Kardelj E., Socialistični samoupravni družbeno ekonomski odnosi 2. 1979.
 6452/3 Kardelj E., Združeno delo in samoupravno planiranje 3. 1979.
 6452/5 Kardelj E., Subjektivne sile v socialistični samoupravni družbi 5. 1979.
 6480 Uloga marketinga koncepta u pripremi srednjeročnog plana razvoja u OUR 1979.

6481 Microcomputers: The Mini Miro — Revolution 1977.
 6482 Basic of Data Communications 1976.
 3587/495 Koroušič B., Krmiljenje oksidacije pri izdelavi jekla I. del. 1979.
 6483 Optoelectronics Applications Manual 1977.
 6484 Bryan N., Power Transistor and TTL Integrated Circuit Applications 1977.
 6485 Schmitt G., Mashinenorientierte Programmierung für Mikroprozessoren 1979.
 6486 Zbornik istraživačkih radova I. 1979.
 6487 Uvod u pneumatiku 1974.
 3587/496 Brzo određivanje FeO u sinteru primjenom magnetske vage 1979.

Razgled

PRVI KORAKI NOVEGA DELAVSKEGA SVETA SLOVENSkih ŽELEZARN

Novo izvoljen delavski svet SOZD Slovenskih železarn se je 30. maja letos sestel v Ljubljani. Iz zapisnika seje povzemamo naslednje:

- Za predsednika so izvolili **Rada Korenta** iz železarne Store, za namestnika pa **Andreja Pelca** iz Tovila.
- Novi predsednik izvršilnega odbora delavskega sveta je **Mirko Kristan** iz železarne Ravne, njegov namestnik pa **Alojz Čater** iz Žične.
- V organu samoupravne delavske kontrole zastopa železarno Ravne **Andrej Plohl**.
- Delavski svet je obravnaval analizo poslovanja sozda v prvem trimesečju 1980 in jo sprejel. V zvezi z ukrepi za doseganje letošnjega plana je naložil vsem samoupravnim in poslovnim strukturam tozdov in delovnih organizacij v okviru sozda, naj čimbolj zagotovijo izpolnjevanju družbenega dogovora in plana.
- Podpirati je treba vsa prizadevanja za povečevanje izvoza, posebno na konvertibilni trg.
- Treba je izboljšati tehnološko disciplino in postopke za boljše in kvalitetnejše proizvodnjo.
- Delavski svet je sprejel informacijo o izvajanju investicij.
- Za prispevek v Titov sklad SRS je odobril 40.000,00 din.
- Sprejel je vrsto sklepov, da bi delavca sozda Marjan Belej in Ciril Burgar prišla do stanovanj.

mladi fužinar

priloga informativnega fužinarja

Leto VII

Ravne na Koroškem, 1. julija 1980

Št. 5

»Mladi fužinar« izhaja kot mesečna priloga Informativnega fužinarja. Uredniški odbor: Jože Jurak, Zdravko Fajmut, Vida Kovač, Karlo Krevh in Silvo Jaš, ki je odgovoren tudi za vsebino Mladega fužinarja

11 mladinskih delovnih akcij

8 republiških in 3 zvezne, 13 brigadirskih naselij, 64 gradbenih objektov

Od 1. junija do 31. avgusta bo 5270 jugoslovanskih brigadirjev opravilo na vseh gradbenih objektih predvidoma 500.000 ur ali za 100.000.000,00 din del.

Prikazovanje pomembnosti, upravičenosti in ekonomskosti mladinskih delovnih akcij s številkami bi lahko nadaljevali, toda v vse te številke ne bi zajeli celotnega sklopa odnosov (prijateljskih, tovariških in drugače človeških vezi, ki so predmet sociološkega in psihološkega obravnavanja), ki se oblikujejo na mladinskih delovnih akcijah in nadaljujejo v »matičnih« okoljih, iz katerih prihajajo brigadirji: to je v organizacijah združenega dela, šolah, krajevnih skupnostih...

Vsako leto znova ugotavljamo, da je delo brigadirjev na gradbenih objektih in v dejavnostih izobraževalno-kulturno-zabavnega karakterja opravičilo sredstva, ki jih družbena skupnost vlaga v takšno delo in življenje in da ta sredstva niso brezobrestno naložena, saj ostajajo infrastrukturni objekti (vodovodi, ceste, elektrifikacija, ipd.), ki vzpodbujajo odločitve organizacij združenega dela za odpiranje delovnih mest na področjih, kjer potekajo MDA), ostaja volja do nadaljevanja življenja v okoljih, v katerih so predvsem mladi pre-

bivalci že izgubili upanje v razvoj, ostajajo mladi aktivisti političnega življenja, ki so tudi garanti za bratsko sožitje jugoslovanskih narodov in narodnosti v izgrajevanju samoupravne socialistične skupnosti.

Na začetku brigadirskega leta '80 želimo opozoriti, da bo potrebno še veliko organizacijskih naporov, dela in dogovarjanja, da bo imela jugoslovanska mladina v prihajajočem srednjeročnem obdobju 1981—1985 še boljše pogoje za takšno obliko vključevanja v družbeni razvoj, kot so mladinske delovne akcije. Predvsem v Sloveniji si center za mladinske delovne akcije pri predsedstvu republiške konference ZSMS (in seveda tudi centri za MDA po občinah) prizadeva, da postane mladinsko prostovoljno delo sestavni del srednjeročnih planov razvoja občin in republike, s čimer bodo postavljeni temelji za najširši razmah mladinskega prostovoljnega dela v občinah in republiki.

Usmeritev Zveze socialistične mladine Slovenije in vseh podpisnikov družbenega dogovora o MDA v SR Sloveniji (ter vsakoletnih samoupravnih sporazumov), da organizirajo mladinske delovne akcije na manj razvitih območjih SR Slovenije in manj razvitih obmejnih območjih naše re-

publike, je že v minevajočem srednjeročnem obdobju zagotavljala, da so bile mladinske delovne akcije pomemben element izravnavanja neskladij v razvoju posameznih področij SR Slovenije. Z uvajanjem mladinskega prostovoljnega dela v srednjeročne razvoje plana pa je mogoče zagotoviti, da bodo občine znotraj svojih meja odpravljale razlike v razvoju; da bodo krajevne skupnosti hitreje pridobivale otroške vrtce, kulturne domove in druge objekte družbenega standarda; da bodo organizacije združenega dela ceneje in hitreje zagotavljale delavcem družbeno prehrano, rekreacijske objekte ipd.

POLITIČNA ŠOLA »EDVARD KARDELJ«, TEČAJI, ŠPORTNA SREČANJA, FILMI, GLEDALIŠČE, ZABAVA...

Na vseh mladinskih delovnih akcijah v SR Sloveniji sodelujejo občinske organizacije: Zveze za tehnično kulturo, Zveze kulturnih organizacij, Rdečega križa, delavske univerze, različna društva...

Razpravo o tem, kaj pomeni termin PROSTI ČAS in INTERESNE DEJAVNOSTI prepuščamo sociologom in psihologom, saj na mladinskih delovnih akcijah ta dva termina povsem spontano dobita jasno vsebino: pomenita čas, možnosti in voljo za kreativno, razgibano in sproščeno počivanje od dopoldanskega dela in hkrati tudi pripravljanje na nov delovni dan.

Vsebinsko, obseg in kvaliteto oblik, s katerimi brigadirji na mladinskih delovnih akcijah preživljajo ta »prosti čas«, so tudi letos sooblikovale različne komisije pri predsedstvu republiške konference ZSMS in organizacije, ki združujejo različne interese: Zveza organizacij za tehnično kulturo, Zveza kulturnih organizacij, Rdeči križ, Zveza telesnokulturnih organizacij, Zveza delavskih univerz, ipd., ki so tudi podpisnice republiškega samoupravnega sporazuma o mladinskih delovnih akcijah (in združujejo namenska sredstva za financiranje različnih programov, ki jih »absorbirajo« brigadirji na MDA). Toda ne glede na enotne »okvire« so programi, ki jih preživljajo in soustvarjajo brigadirji na vsaki posamični akciji, med seboj zelo različni, saj so odvisni od neposrednih izvajalcev — to je občinskih organizacij — katerih sposobnosti, kadrovske in materialne možnosti so seveda precej različne. Mladinske delovne akcije namreč niso organizirane na področjih, ki so zgolj ekonomsko manj razvita, ampak ta ekonomska nerazvitost pogojuje tudi manj razviti družbeni standard, kulturno in druge vrste manj razvitosti, zato seveda izvajalci programov in-

Pridne roke

teresnih dejavnosti na mladinskih delovnih akcijah nimajo lahke naloge, četudi dobijo namenska sredstva z »republiškega nivoja«.

Po tej plati so mladinske delovne akcije kadrovska šola tudi za izvajalce — ne samo za brigadirje, so okolje, v katerem zorijo osebnosti brigadirjev in prebivalcev iz krajev, v katerih so brigadirji.

Predstavitev mladinskih delovnih akcij v Sloveniji: MDA BRKINI '80

Po razrezu za to akcijo naj bi bilo v brigadah po 40 brigadirjev. Brigadirji bodo živeli v brigadirskem naselju v Tatrah, nastanjeni bodo delno v objektu stare šole, delno pa v počitniških hišicah. Akcija bo vsebovala štiri izmene, brigadirji bodo opravili 31.680 učinkivnih ur, dela pa bodo potekala na izgradnji vodovodnega omrežja v občinah Sežana in Ilirska Bistrica.

MDA SLOVENSKE GORICE '80

Brigadirji bodo nastanjeni v starem objektu osnovne šole v Dornavi pri Ptujju, ki so ga za letos delno renovirali in postavili montažni objekt. Dela se na vodovodnem omrežju.

MDA KRAS '80

V prvi izmeni sodelujejo tudi brigadirji iz OK ZSMS Ravne, skupaj z brigado «11. GRUPE ODREDOV» iz OK ZSM Ljubljana Moste-Polje. V štirih izmenah bo 320 brigadirjev opravilo 23.040 učinkivnih ur. Z delovnim programom je letošnja akcija KRAS nadaljevala mladinske delovne akcije Kožbana ki je potekala od 1975., do

1979. leta. Brigadirji bodo delali na vodovodu Kostanjevica—Opatje selo.

MDA BELA KRAJINA '80

Planirani obseg del predvideva 40-članske brigade na tej akciji, katere bi opravile 23.040 učinkivnih ur. Brigadirji bivajo v brigadirskem naselju Kot pri Semiču, delajo pa na deloviščih v občini Črnomelj.

MDA KOZJANSKO '80

Z deli so pričeli v občinah Bistrica ob Sotli in Šentjur pri Celju (za akcijo so v celoti pripravljene plani za 600 brigadirjev, ki naj bi naredili 59.000 učinkivnih ur).

MDA SUHA KRAJINA '80

Pet mladinskih delovnih brigad se bo razdelilo v dveh naseljih te zvezne MDA, in sicer bosta v objektu osnovne šole DOBRNIČ dve brigadi, v počitniških prikolicah ob objektu osnovne šole v PREVO-LAH PRI HINJAH pa bodo tri brigade. Obseg del v štirih občinah je pripravljen za 600 brigadirjev, kolikor jih bo v treh izmenah sodelovalo.

MDA POSOČJE '80

Vseh pet brigad te in ostalih izmen bo prebivalo v prenovljenem objektu vojašnice v Kobaridu. V tolminski občini je zanje pripravljenih kar 13 delovnih objektov, 8 vodovodov in 5 cest.

MDA BRKINI '80

Dela brigadirjev na tej akciji bodo potekala izključno na gradnji vodovoda na relaciji Straža—Erjavče ter na izkopavanju jarkov za telefonske drogove na terenu četrte in pete kategorije (potrebna je pomoč kompresorjev). Trasa je v celoti v občini Sežana.

pora in družbene samozaščite ter ob negovanju revolucionarnih tradicij utrjuje bratstvo in enotnost med narodi in narodnostmi Jugoslavije.

Ustvarjalna dejavnost organiziranih socialističnih sil pod vodstvom ZK in politična trdnost naše družbe sta prav gotovo pomembno vplivali na uspešnost pri delu mladih. Uspehi, ki so bili doseženi na vseh področjih družbenega življenja, kažejo, da mladinska organizacija vse bolj postaja organizacija konkretne družbenopolitične akcije v vseh sferah našega družbenoekonomskega in političnega razvoja, hkrati pa jasno govorijo, da je mladina sprejela ZSM kot organizacijo, ki odpira možnosti za angažirano vključevanje v akcije organiziranih socialističnih sil pri reševanju vseh družbenih vprašanj, za katera je mladina življensko zainteresirana.

Uspehi in izkušnje pri delu občinske organizacije mladih v tem mandatnem obdobju so podlaga za odpravo napak in pomanjkljivosti, ki so zavirale dejavnost v minulem obdobju.

Aktivnost na področju razvoja socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov

Kot za obdobje do X. kongresa ZSMS je tudi za sedanje obdobje značilen nadaljnji dinamični proces preobrazbe družbenoekonomskih odnosov na temeljih ustave in zakona o združenem delu. Nove kvalitete, uresničene v razvoju družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov so predpostavka za uveljavitev vloge združenega dela v celoti odnosov družbene reprodukcije. Dohodek vse bolj postaja osnovni motiv gospodarjenja in združevanja dela in sredstev ter materialna osnova delavčevih pravic, da odloča o pogojih in rezultatih svojega dela in o vseh družbenih zadevah. Začel se je proces za delitev osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela in doseženi so tudi dobri uspehi pri izvajanju novega sistema načrtovanja. Po X. kongresu si je ZSM veliko prizadevala skupaj z organiziranimi socialističnimi silami rešiti vprašanje glede praktičnega delovanja in izpolnjevanja našega družbenoekonomskega sistema, s tem pa smo se tudi zavzemali za ustvarjanje pogojev, da bi dinamičen in skladen gospodarski in socialni razvoj postal podlaga za večjo stabilnost.

Na osnovi temeljite ocene gospodarskega položaja v naši občini in stalnega aktivnega vključevanja ZSMS kot frontne organizacije vseh mladih in sestavnega dela fronte organiziranih socialističnih sil smo se zavedali nujnosti in družbene pomembnosti naše aktivne vključitve v prizadevanja za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije. Zastavljene cilje, sprejete z resolucijo, je mogoče učinkovito uresničiti le po poti doslednega razvoja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in z nadaljnjo krepitvijo samoupravnega položaja delavca v združenem delu. Takšna uresničitev je nujna, da se bodo delavci lahko uveljavili kot temeljni člani boja za stabilizacijo. Zato smo delovali predvsem na krepitvi osnove, ki daje možnost zavestnega sprejemanja vseh ukrepov, zastavljenih v resoluciji oziroma izvajanju teh v akcijskih načrtih v organizacijah združenega

Dejavnost OK ZSMS Ravne po X. kongresu ZSMS in ZSMJ

Za celoten razvoj naše socialistične samoupravne družbe v minulem obdobju je značilna dinamična idejnopolitična aktivnost vseh organiziranih socialističnih sil pod vodstvom ZK v boju za dosledno uresničevanje neposrednih in dolgoročnih interesov delavskega razreda in delovnih ljudi na podlagi resolucije 8. kongresa ZKS, 11. kongresa ZKJ in nadaljnega uresničevanja zakona o združenem delu. Močno spodbudo celotnim pozitivnim spremembam med mlado generacijo je dala v času po kongresu ZKJ pod vodstvom tovariša Tita s svojo konkretno revolucionarno akcijo za nadaljnjo krepitev in razvijanje sistema socialistične samoupravne demokracije — z uvajanjem metod kolektivnega vodenja in odgovornosti.

Obdobje po kongresu je bilo polno intenzivne idejnopolitične aktivnosti občinske

organizacije in njenih organov v zvezi z izvajanjem akcijsko-političnega programa, sprejetega po X. kongresu in dopolnjenega po obisku delovne skupine CK ZKS v naši občini.

Vsi uspehi aktivnosti občinske organizacije mladih, ki smo jih dosegli v tem obdobju, jasno potrjujejo idejno opredelitev, ki jo vsebujejo naši in partijski dokumenti. ZSMS na Ravnah vse bolj prerašča v širšo demokratsko fronto socialistično opredeljene mlade generacije, ki se potrjuje kot pomembna sila in aktivni subjekt v okviru organiziranih socialističnih sil naše družbe — SZDL, ki pod idejnim vodstvom ZK razvija sistem socialističnega samoupravljanja, krepi vlogo delavskega razreda pri odločanju o vseh vprašanih družbenoekonomskih in političnega razvoja, krepi sistem splošnega ljudskega od-

dela. Glede na izkušnje iz prejšnjih let je prav ta osnova med mladimi najslabša, saj smo vzgojeni in živimo v času velike potrošniške miselnosti, ki temelji na neusklajenosti potrošnje z razpoložljivim dohodkom. Zato je nujno, da s široko zastavljeno politično akcijo med mladimi okrepimo zavest o družbeni vsebini dohodka kot motiva za doseganje boljših rezultatov v gospodarstvu.

Izhajajoč iz družbene potrebe in interesa mladih za dosledno uresničevanje politike ekonomske stabilizacije smo se angažirali zlasti pri naslednjih nalogah:

— Vse osnovne organizacije so svoje aktivnosti v tem letu programsko usmerile v funkcijo uresničevanja razvojne politike in politike ekonomske stabilizacije.

— Osnovne organizacije se redno vključujejo v analiziranje rezultatov gospodarjenja v TOZD in zavzemajo konkretne ukrepe za odpravljanje slabosti.

— Osnovne organizacije spremljajo in uspešno uresničujejo vlogo delegatov v samoupravnih organih v OZD, vse aktivnosti pa koordinirajo z ostalimi subjekti.

— Organi ZSMS delujejo pri uresničevanju dogovarjanja v celotnem delegatskem in skupščinskem sistemu.

Seveda je za uspešno uresničevanje teh nalog pomembno razumevanje vloge ostalih subjektivnih sil v našem sistemu in tesno sodelovanje pri vseh aktivnostih, in sicer s sindikati v OZD ter SZDL v KS. Poleg tega pa smo posebno pozornost posvetili aktivnostim pri obravnavi in sprejemanju elementov srednjeročnih planov razvoja 1981—1985.

Usklajevanje oziroma omejevanje vseh oblik porabe (skupne, splošne, osebne in investicijske), kot je opredeljeno v resoluciji za leto 1980, mora potekati po samoupravni poti — na osnovi samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja. ZSM mora z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami pripraviti za to ustrezno politično vzdušje in ostro nastopati proti vsakemu nasprotovanju, omahovanju ter nesamoupravnemu obnašanju posameznikov in organizacij. S takšnim nastopanjem bomo dosegli, da do raznih negativnih dogajanj ne bo prišlo. Sicer do takšnih zaostretev lahko pride, posebej še zaradi znanih neskladij na področju tržnih razmer, ki so pogojene s svetovno gospodarsko situacijo, katero zaostrejuje energetska kriza in odnos razvitih do držav v razvoju. Zaradi vsega tega je posebej nujno zavestno vključevanje v aktivnosti za uresničevanje resolucije v tem letu in stabilizacije našega gospodarstva.

Začetki in sedanje delo KK ZSMS Prevalje

Ponosen sem, da sem Prevalčan. Zakaj? Zato, ker so Prevalje velike, lepe ali kaj podobnega? Ne, ponosen sem zato, ker sem mlad Prevalčan. Da sem eden izmed tistih mladih, ki smo prvi stopili na pot ko-

lektivnega vodenja. To pa je bila ena zadnjih večjih zamisli tovariša Tita.

Tedaj, ko smo to začeli, še nismo vedeli, kam nas bo pot pripeljala. Opaža se že, da smo na pravi poti. S pomočjo OK ZSMS Ravne smo zarisali traso, po kateri sedaj smelo in odločno stopamo. Na pobudo OO ZSM RO smo se zbrali vsi tedanji predsedniki posameznih OO ZSM v krajevni skupnosti Prevalje. Čeprav smo se zbrali v naglici, je bil pogovor vendarle dovolj resen in kritičen do nas mladih. Ugotovili smo, da so mladi v krajevni skupnosti prepuščeni sami sebi ter svoji iznajdljivosti. Nismo oporekali, da mladi ne delujejo, saj imamo zelo močno povezavo OO ZSM v združenem delu, vendar je povezava le-teh z ostalimi zelo slaba. Zato smo se tedaj dogovorili, da bodo začele OO v združenem delu med seboj sodelovati ter koordinirati svoje delo. Skupaj bi prirejali zabave, kulturne in športne prireditve ter si tudi finančno pomagali. Prvi uspeh je bil turnir mladosti v odbojki za mladinke. S to pobudo smo prišli na OK ZSM Ravne in z zahtevo, da nas nekako v to vpeljejo. Tako je stekla akcija, kateri so sledile druge, pa posveti in priprave na ustanovitev krajevne konference ZSM Prevalje, ki je bila prva te vrste v Sloveniji. Začeli smo z velikim elanom in voljo v KS in kmalu je bilo opaziti, da mladina dela.

V KK ZSM Prevalje zelo aktivno deluje konferenca mladih delavcev. Vanjo so združene vse OO ZSM iz TOZD v KS. Zanimali smo ledino s posveti po OO ZSM in jo orjemo še naprej, zmeraj lažje, bolj smelo, čeprav smo na začetku naleteli na zelo trda tla. Obliko dela imamo takšno: vsi predsedniki OO ZSM se dobimo v določenem TOZD, si ogledamo proizvodnjo, kar je za nas zelo zanimivo, saj smo iz različnih delovnih sredin. Po ogledu imamo razgovore s predsedniki ter predstavniki OO ZSM, potem pa skupno z družbenopolitičnimi organizacijami in vodstvenimi delavci poskušamo osvetliti probleme, v čemer se kaže tudi velik uspeh in zanimanje. Pomagali smo, da je zaživelo delo OO ZSM tovarne lepenke, v ustanavljanju je OO Kinegraf, pa v Intesu — pekarni. Pri občinskem sindikalnem svetu smo sprožili akcijo za povezavo sindikatov v krajevni skupnosti. Pripravljamo se na posvet v tovarni papirja Rebrca v Železni Kapli.

To je v kratkem zapis prvih korakov dela KK ZSM Prevalje. Upam, da se bo delo nadaljevalo še bolj intenzivno ter plodno s strani mladih, seveda pa pri vsem tem ne moremo in ne smemo ostati sami, saj smo še neizkušeni, te izkušnje pa bi pridobili s pomočjo tistih, ki so večno mladi po srcu in letih.

Herman Čepelnik

O delu KS OO ZSMS gimnazije Ravne

Dijaki gimnazije Ravne smo vključeni v pet OO ZSMS. Te so zasnovane po letnikih, tako da imamo v vsakem letniku svojo OO ZSM. Vse pa so povezane v KS OO ZSM, katerega sestavljajo predsedniki in tajniki posameznih OO. Da bi delo bolj potekalo, ima vsaka OO ZSM svojega mentorja, ki izhaja iz vrst mladih komunistov gimnazije Ravne. Kljub vsej tej organiziranosti pa naše delo v določenih trenutkih tudi »zaškriplje«. Predvsem smo ugotovili, da delegatska povezava z bazo — razredno skupnostjo ne poteka tako, kot bi morala. Delegati, ki zastopajo na sestankih OO ZSM, razredno skupnost velikokrat tega, o čemer se dogovarjajo na sestankih, ne prenesejo v bazo, predvsem šepajo povratne informacije. Da pa bi bil o našem delu seznanjen vendarle širši krog mladih, izdajamo tudi stalni informativni bilten. Do sedaj smo izdali tri številke, v kratkem pa bo izšla tudi četrta.

Kakšno je bilo naše delo skozi vse leto? V začetku so bile naše akcije skope, potem pa se je vsa dejavnost le nekoliko razširila. Pripravili smo pregled krožkovne dejavnosti ter le-to približali slehernemu dijaku. Odločili smo se akcijo »boj proti kajenju«, vendar so se pri tem pokazali slabi rezultati. Uspešno smo se vključili v akcijo NNNP ter v njej tudi sodelovali. Skupaj z aktivom mladih komunistov smo

pripravili mladinsko politično šolo, ki je zajemala osem predavanj. K obisku smo povabili tudi dijake šolskega centra. Ob 29. novembru smo pripravili kviz na temo »neuvrščeno«. Med seboj so se pomerile OO ZSM gimnazije, ki so dobile navodila od zgodovinskega krožka. Potem smo se udeležili še dveh kvizov; »mladost v pesmi, besedi in spretnosti«, kjer smo se skupaj z ekipo uvrstili na regijsko tekmovanje. Naš drugi kviz pa je bil »Tito-revolucija-mir«, na temo 30 let delavskega samoupravljanja. Tu se je naša ekipa odrezala najbolje. Najprej se je uvrstila na medobčinsko tekmovanje, ena izmed tekmovalk (Andreja Čibron) pa se je z drugim mestom celo uvrstila na republiško tekmovanje.

Poleg vseh naštetih tečajev in akcij sodelujemo tudi na vseh proslavah, ob 8. marcu pa smo obiskali tudi dom starostnikov v Črnečah ter jim pripravili kratek kulturni program. Ob dnevu brigadirjev pa smo pripravili tudi razstavo ter posebno radijsko oddajo.

Seveda to še daleč ni vse, ampak so to le akcije, ki so zajele večje število mladih. Naše delo je bilo nekoliko živahnejše v prvem polletju, vendar pa pod vodstvom vztrajne mentorice Tončke Verovnik tudi v tem polletju nismo mirovali.

Jožica Žerdoner

XIII. FESTIVAL DELA MLADIH JUGOSLAVIJE

XIII. festivala dela mladih Jugoslavije v Ljubljani od 30. 5. do 1. 6. 1980 so se udeležili učenci našega šolskega centra, poklicne kovinarske in metalurške šole. Tekmovalno skupino so sestavljali:

Janez Pušnik iz 3. b, strojni ključavničar, Stanko Topolovec iz 3. c, kovinostrugar, Danilo Mongus iz 3. d, rezkalec, Jože Zagernik iz 3. d, brusilec, vodja skupine Franc Mesner.

Prvi dan smo si ogledali Lito stroj ter se udeležili povorke in kulturne prireditve, naslednji dan, 31. maja, pa se je začelo tekmovalje. Izdelke je ocenjevalo 35 komisij po posebnem točkovnem sistemu (uporabnost, točnost, ličnost in izdelovalni čas). Komisije so bile sestavljene iz predstavnikov vseh republik in pokrajin za različne poklice.

Naši učenci so zasedli naslednja mesta (možno število točk 1000).

Rezkalci (tekmovalo 32 mladih) — Danilo Mongus se je uvrstil na 10. mesto s 646 točkami. Izdelek je izdelal v 32 minutah (45 predpisanih).

Strojni ključavničarji (tekmovalo 39 mladih) — Janez Pušnik se je uvrstil na 12. mesto s 343 točkami.

Strugarji (tekmovalo 47 predstavnikov iz vse Jugoslavije) Stanko Topolovec se je uvrstil na 14. mesto s 585 točkami, izdelek je končal v 36 minuti.

Brusilci (tekmovalo 20 učencev — delavcev) — Jože Zagernik se je uvrstil na 17. mesto. Zbral je 400 točk, izdelka ni dokončal v predpisanem času.

Učenci so predstavili šolo uspešno. Na tekmovalju so bili pridni in so izpolnili želje tistih, ki so jih izbrali. Uspeh bi bil boljši, če bi imeli več športne sreče. Zaradi treme in želje po čim boljši uvrstitvi so se pojavljale težave: dvakrat se je zlomila žaga, premalo so bili pozorni pri merah itn. Dokazali pa so, da lahko tudi naša šola sodeluje na takšnih tekmovaljih.

Festival dela smo zaključili 1. 6. 1980 s proslavo in razdelitvijo zlatih plaket in knjižnih nagrad na Kodeljevem.

Srebrni prehodni pokal Josipa Broza Tita, dosedanega pokrovitelja festivala, osvojila ekipa mestne konference ZSMS Ljubljana.

Za dosežene rezultate dijakom iskreno čestitamo.

Franc Mesner

Ob podelitvi Prežihovih bralnih značk

Komisija za kulturo pri KS OO ZSM železarne Ravne je konec prejšnjega meseca pripravila že drugič zapovrstjo podelitev Prežihove bralne značke v železarni. Ob tem naj omenimo, da je tekmovalje po-

stalo na neki način že kar tradicionalno, pobudo zanj pa je dal pokojni Leopold Suhodolčan. Lani je bila prva podelitev v OO ZSM jeklolivarna, tokrat pa je tekmovalje zajelo domala vse OO ZSM v že-

S podelitve Prežihovih bralnih značk

lezarni. Vendar odziv mladih ni bil takšen, kot smo v začetku pričakovali, kljub temu da se je za tekmovalje prijavilo kar precej mladih.

Vendar je tekmovalje nedvomno uspelo ter v celoti doseglo svoj namen. To so potrdili tekmovalci na podelitvi. Podelitvi so prisostvovali še Marjan Kolar, Mitja Šipek ter sin Leopolda Suhodolčana Primož. V uvodnem delu je bil najprej govor o namenu in pomenu Prežihove bralne značke, potem pa sta Marjan Kolar in Mitja Šipek spregovorila o Leopoldu Suhodolčanu, rojaku, pisatelju in človeku. Pa tudi Primožovo pripovedovanje o očetu je bilo nad vse zanimivo.

Sicer pa smo ob koncu podelitve povprašali nekaj tekmovalcev o njihovih vtisih, pa o pomenu Prežihove bralne značke zanje.

Rozika Janota: »Za Prežihovo značko se nisem odločila zgolj slučajno, temveč je bilo to leta 1979, ko je bilo tekmovalje za Prežihovo značko na pobudo Leopolda Suhodolčana. Zdi se mi, da je sodelovanje oziroma tekmovalje za to značko kar nekakšna nuja, potreba mladega človeka in ob tem mislim, da bi bilo potrebno, da bi se v to akcijo vključilo še več mladih ter da bi tako na dostojen način počastili spomin na Prežiha kakor tudi na Suhodolčana. Seveda pa si z branjem širiš tudi obzorje. Še bom sodelovala na tej akciji.«

Peter Metulj: »Meni to tekmovalje veliko pomeni, kajti to je že kar nekako tradicionalno, posebno še na raznih šolah. Posebnost pa je mogoče prav tekmovalje v naši železarni, saj je eno prvih v republiškem merilu, kjer se to tekmovalje uveljavlja. Sicer pa je bila moja udeležba na tem tekmovalju letos bolj naključje, kajti takrat, ko sem zbiral prijave v OO ZSM, je bil odziv kar precejšen, potem pa sva ostala samo dva. Vendar vseeno menim, da je akcija dobro uspela ter da se je bo naslednje leto udeležilo še več mladih.«

Karlo Krevh: »Branje je bilo že od nekdaj moj najljubši konjiček. Zakaj branje? To sem potreboval pri sestavljanju spisov v osnovni šoli, to pa potrebujem tudi sedaj pri sestavljanju literarnih sestavkov, kajti tudi s tem se najraje ukvarjam v prostem času. In zato nič čudnega, da sem bil med prvimi, ki so se prijavili za to tekmovalje že lani, ko se je začelo uveljavljati. Veseli me, da je pobuda o tekmovalju za Prežihovo bralno značko naletela na tako ugoden odmev in prepričan sem, da bodo mladi v železarni vzeli to tekmovalje in Prežihovo značko za svojo.«

Silvo Jaš

OBVESTILO

Vse mlade prosimo, da oddajo svoje pripevke (poročila, reportaže, potopise ter literarne prispevke) najkasneje do vsakega 10. v mesecu v mladinski sobi s pripisom za »Mladi fužinar«.

Z D R A V J E

ZASTRUPITVE S HRANO

Kaj je, kako nastane in kako se je obvarujemo

V zadnjem času smo vedno pogosteje priča lažjim in težjim zastrupitvam s hrano. Nova Gorica, Kranj in Slovenj Gradec so tisti kraji, ki razburjajo prebivalstvo, aktivirajo zdravstveno službo, angažirajo do najvišje možne mere vse oblastne organe od inšpekcijskih služb, preko komiteja za zdravstvo SRS in celo izvršni svet SRS.

V Sloveniji se je letos že zastrupilo 1200 ljudi, ker so zaužili higiensko onorečno živilo ali obrok v menzi, šolski kuhinji itd. Vzroki so povsod enaki, posledice znane. Le s orstom še ne moremo pokazati na pravega krivca. Bruhanje, driska, glavobol, vročina in močne bolečine v trebuhu so znaki, da gre za zastrupitev z živilom. Posledice pa so zdravljenja, bolniški staleži, izpad proizvodnje.

V vsakem primeru pojava epidemije (množičnosti) črevesne nalezljive bolezni gre za neupoštevanje osnovnih higienskih načel pri proizvodnji, transportu, pripravi, serviranju ali razdeljevanju živil oz. gotovih obrokov. Povsod so po sredi umazane roke, umazani obrati, posoda, pribor, stroji in seveda KLICONOSEC.

Zadnji primer izhaja iz tovarniške menze Tovarne usnja v Slovenj Gradcu. 170 ljudi je obbolelo, 30 se jih je zdravilo v bolnici. Menza je zaprta, delavci, ki so na delu, pa brez tople malice. Ogromni stroški zaradi izpada iz dela 170 ljudi, stroški zdravljenja, higiensko-epidemioloških akcij in laboratorijskih preiskav pa bodo šli v težke milijone.

Kliconosec — glavni krivec ni odkrit. Tudi za okuženim živilom, ki je povzročilo obolenje ene cele izmene delavcev, ni sledu. To ni

šibkost zdravstvene in inšpekcijske službe, pač pa temu botruje solet okoliščin, ki niso omogočile, da bi pravočasno našli pravega grešnika. Prvi primeri obolenja so se pokazali v soboto in nedeljo, ko ni bilo več mogoče opraviti preiskav na zaužitih živilih.

SALMONELA, salmonela! Zastrahujoč naziv za povzročitelja drisk, bruhanj — skratka za težjo obliko želodčne zastrupitve, ki je je v Sloveniji vedno več. Zdaj jo imamo tudi v naši, koroški regiji. Doslej skoraj nismo vedeli zanjo, čez noč pa nas je udarila po zdravju in po žepu.

Lahko se ubranimo širjenja epidemije, ne moremo pa se obraniti posameznih primerov. Ti so bili in bodo.

Kako se obvarujemo širjenja

Naš želodec ni laboratorij, ki bi lahko sproti pregledal vsako živilo, ločil zrno od plevela. Naš želodec in telo samo buro reagirata in nas položita v posteljo. Če poznamo znake obolenja, lahko epidemijo preprečimo. Vsak posamezen primer je že signal, ki mora alarmirati našo zavest, opozoriti zdravstveno službo, poslovdne organe v tovarni, šoli, vrtcu... Le tako, da bomo vsak posamezen primer takoj javili zdravstveni službi, lahko upamo, da do razširitve obolenja ne bo prišlo.

S tem v zvezi posredujemo nekaj osnovnih navodil za ukrepe ob prvem sumu na zastrupitev s hrano:

1. Poišči takoj zdravniško pomoč!
2. Doma vzdržuj vzgleden red in čistočo, predvsem v kuhinji in sanitarnih prostorih!
3. Uporablaj dezinfekcijska sredstva za roke, sanitarije, delovne površine...

4. Po možnosti uporabljaj papirnate brisače, tekstilne pa menjaj vsak dan, dokler je obolenje v hiši, šoli, vrtcu...

5. Dokler si bolan, se ne družij s svojci, otroci, sosedi! Tudi z rokami, preko predmetov, pribora, brisač itd. se prenašajo klice bolezni!

6. Predno zaužiješ konzervirano hrano (mesne in zelenjavne konzerve) ugotovi, če ni pokrov morda »navihnjena«, vsebina spremenjena. Bodi previden na vonj, barvo, videz.

Sicer pa velja samo eno in bistveno načelo za posameznika, kuharice, pomivalke, osebje tovarniških menz, čajnih kuhinj, šolskih kuhinj, proizvajalcev živil itd.: HIGIENA, HIGIENA! Splošna in osebna!

Umivanje rok po vsakem umazanem delu, pred jedjo in po uporabi stranišča, menjava delovne obleke in brisač, dosledno čiščenje

in dezinficiranje vseh delovnih površin doma, v kuhinjah, menzah, šolah, vrtcih..., zadostno pranje zelenjave in sadja, dezinficiranje straniščnih školjk in nočnih posod...

Vsak primer nabave pokvarjenega ali sumljivega živila je treba takoj javiti Higiensko-epidemiološki službi ali sanitarni inšpekciji. Posebej je treba biti pozoren na vsako vest o pojavu bruhanja, driske, vročine, bolečin v želodcu itd., posebno, če gre za prehrano v šolskih ali delovnih kolektivih, kolonijah, taborjenjih ali delovnih brigadah.

Ponavljamo že znano geslo: Salmonela je sestra umazanije, koraka po dveh nogah — ne dovolimo ji, da bi korakala po stotih, dvestotih... Samo z dosledno osebno in splošno higieno doma in na delovnem mestu ji bomo skupno presekali pot!

Higiensko-epidemiološka služba KZD Ravne

FUŽINA — MED DRAMO IN RECITALOM

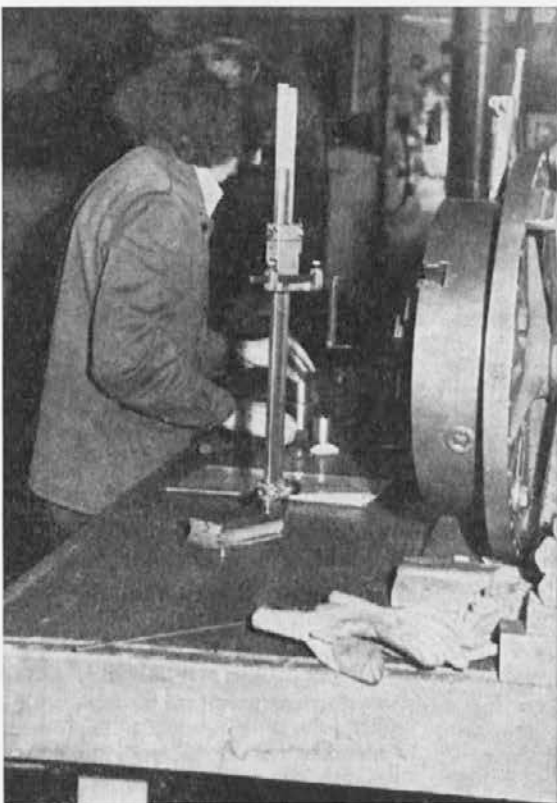
Šipkov dramski prikaz dela zgodovine ravnstevskih fužin je bil med občinstvom na vseh dosedanjih predstavah zelo toplo sprejet. Starejšim gledalcem je prisljal v spomine težko fužinarsko življenje v predvojni železarni, mlajšim je to stvarnost nazorno približal. Predstavitev razvoja delavskega gibanja v naših krajih in njegove povezanosti s Prežihovim revolucionarnim delom pa je tista, ki je v »Fužini« posebna. Težko je bilo delavcem v tistih časih povsod, ne samo v Guštanjnu. Sele zaradi svoje posebnosti je ta dramski prikaz bliže nam kot drugim. Dobrodošel je tudi zaradi svoje naravnosti na takšne dogodbe pred štirideset in več leti, ki so bili širšemu občinstvu manj znani. Večina oseb je v prikazu resničnih in prepoznavnih. Nekatere nastopajo celo s pravimi imeni.

Delo je posebnost tudi po svoji zgradbi. Ni tipičnega dramaturškega loka z vrhom nekje po dveh tretjinah, vsaka slika ima svoj vrh. V uri in pol, kolikor predsta-

va traja, se zdi, da dobi gledalec kar preveč podatkov, ki mu jih nizajo posamezne slike in prologi pred njimi. Nihanja v loku pa jih držijo v pričakovanju še novih vrhov, zato je prikaz bolj recital kot drama ali vsaj na sredi med obema, to seveda tudi ne dopušča klasične igre na odru — kar je bila morda osnovna pomanjkljivost igralskega ansambla.

Oboje (kronološko popisovanje šele poloretke zgodovine in enakomerno nizanje slik) je za naše razmere dovolj novo in zanimivo, da je pritegnilo pozornost slovenskih strokovnjakov z dramskega področja. Kritika bo gotovo še rekla svojo besedo o takšnih novostih, ki seveda zahtevajo tudi dokajšnjo mero hrabrosti pri realizaciji. Avtor se tega ni ustrašil. Za ansambel pa je veliko priznanje, da je sodeloval na letošnji zaključni vrreditvi srečan gledaliških skupin Slovenije v Slovenski Bistrici.

V. M.

Ob delovi mizi

Družba in knjiga

PRAVLJICE IN POVESTI ZA OTROKE

Pravljice so tisto lepo in bogato čtivo, ki razvija otroško domišljijo in širi miselno obzorje. Celotno odraslim niso tuje. Povesti pa so namenjene že malo starejšim, pač vse do dijaških let. Kar spomnimo se, koliko veselja je otrokom naredil z njimi npr. Leopold Suhodolčan.

Domača dela

Brane Dolinar, Dnevnik Jureta Novaka, znanstveno-fantastična povest, MK, Lj., 176 str. 145 din.

Bralci Sinjega galeba se bodo razveselili neverjetne zgodbe, v kateri hodijo otroci za končni izlet na Luno. Med potjo se godijo čudne, vendar za otroke prav zabavne reči.

Marija Vogelnik, Veliki človek, mladinska povest, PK, Lj., 64 str., 120 din.

V središču dogajanja je pionir Peter, ki je v časopisu odkril razpis za partizansko zgodbo. Peter se je odločno lotil dela in zapisal zgodbo po pripovedi deda. Iz nje se vidi, da človek nosi svojo domovino v srcu in da domovina potuje z njim, kamorkoli ga zaneseta pot in življenje.

Prevodi

Magda Szabó, Rojstni dan, mladinska novost, MK, Lj., 320 str., 250 din.

Povest je kakor nalašč za naša odraščajoča dekleta. Obravnava

štirinajstletnico in njen konflikt s starši. Ob mamini prometni nesreči deklica odraste prej in drugače kot si je nekoč želela in pričakovala.

Judit Szabó, Ne božaj mačke proti dlaki, mladinska povest, MK, Lj., 258 str., 10 din.

Rahločutna pripoved, obarvana s prijetno humornostjo in v živem gimnazijskem žargonu napisana, bo našim mladostnikom prijetno branje.

Hrvoje Hitrec, Smogovci, mladinska povest, MK, Lj., 176 str., 145 din.

»Smogovci« so v vseh pogledih sodobna zgodba o otrocih in njihovih starših v sodobnem velikem mestu — Zagrebu.

Potegavščine, tragikomični zapleti, duhovite besedne igre in barviti zagrebški dialekt so najboljše vabilo k branju.

(Po Knjigi 80)

ČRNSKA UMETNOST

Namesto običajnih kratkih knjižnih oznak predstavljamo odlomke iz antologije nigerijske nove književnosti.

Jaz sem črna in ponosna. Kajti Črno je lenota
Črno je ljubezni vredno
Črno je čudovito
Črno je očarljivo
Črno je prijazno

VZORCI MODERNE PROZE:

Mihail A. Bulgakov

Mojster in Margareta

(odlomek)

»Tako, državljani, zdajle smo vsi skupaj videli primer tako imenovane množične hipnoze. Čisto znanstven preskus, ki dokazuje, da ne bi mogel bolje, da v magiji ni nobenih čudežev. Maestra Wolanda bomo zdaj poprosili, naj nam razkrinka ta preskus. Takoj boste, državljani, videli, da bodo ti domnevni bankovci izgignili prav tako iznenada, kakor so se pokazali.«

Potem je zaploskal, vendar je ostal popolnoma sam, in na obrazu se mu je pri tem kazal prepričan nasmešek, v njegovih očeh pa te prepričanosti ni bilo prav nič, prej se je v njih izražalo rotnenje.

Besede Bengalskega občinstvu niso bile všeč. Nastala je popolna tihota, ki jo je pretrgal križasti Fagot.

»To pa je primer tako imenovanega laganja,« je razglasil z bučnim meketajočim tenorjem, »bankovci, državljani so pristni.«

»Bravo!« je odsekano zavpil bas nekje zgoraj.

»Sicer pa sem se tegale tu,« je Fagot pokazal na Bengalskega, »naveličal. Ves čas se vmešava v reči, ki mu niso nič mar, in kviri predstavo z lažnimi pripombami. Kaj naj naredimo z njim?«

»Odtrgajte mu glavo!« je robato rekel nekdo na galeriji.

»Kako, kaj ste rekli?« se je Fagot takoj odzval temu nesramnemu predlogu. »Glavo naj mu od-

In izpoved nezadovoljstva zaradi rasne diskriminacije:

Nisi sam odločil, da si bil — bel kot sneg;

če si zares bel; in tudi jaz nisem izbral, da sem črn,

če sem res črn. Nisi ti izbral — jaz sem mislil izbrati — posebne religije: tvoji starši so jo izbrali zate in njihovi starši zanje.

Nisi ti izbral plemena, kjer si se rodil; tam si rojen po naključju.

Nisi ti izbral posebne hiše, kjer si se rodil — bogat ali ubog, visok ali nizek.

Samo tvoj stvarnik ve, zakaj si, kakršen si in zakaj si, kjer si.

Major Peter Atuu se v pesmi Zimbabve vprašuje:

Je Ian Smith sam
Ali so ljudje z njim
Ali so narodi za njim
Ali spoštuje boga
Čigar biblije še niso tiskali
in psalme le še prepevajo?
Kaj misli in ve o usodi črnih?
Vse sile ob njem in on sam
morajo oglušiti in oslepiti.

(Po Književnih listih, Delo, Lj., 29. 5. 1980)

trgamo? To je misel! Behemot!« je zaklical mačku, »stori to! Eins, zwei, drei!«

In zgodilo se je nekaj nezasišane. Črnemu mačku se je naježila dlaka in presunljivo je mi javknil. Potem se je stisnil v klobčič in se kakor panter zakačil Bengalskemu naravnost na prsi in od tam preskočil na glavo. Grčeč se je maček z mehкими šapami zapičil napovedovavcu v redke lase, divje zacvillil in z dvema zasokoma odtrgal glavo z debelega vratu.

Dva tisoč petsto ljudi v gledališču je v en glas kriknilo. Kri iz pretrganih utripalnic na vratu je v curkih brizgnila kvišku in zalila naprsnik in frak. Brezglavo telo je nekako nesmiselno podršalo z nogami in sedlo na pod. V dvorani je bilo slišati histerične ženske krike. Maček je izročil glavo Fagotu, ta jo je vzdignil za lase in jo pokazal občinstvu, glava pa je obupano zavpila, da se je slišalo po vsej dvorani:

»Zdravnika!«

»Ali boš še naprej mlatil prazno slamo?« je grozeče vprašal Fagot jokajočo glavo.

»Ne bom več!« je zahripala glava.

»Za božjo voljo, ne mučite ga!« je iznenada prevpil trušč ženski glas iz neke lože, in mag se je obrnil proti temu glasu.

»Kaj pravite, državljani, naj mu odpustimo, ali kako?« je vprašal Fagot, obračajoč se k dvorani.

»Odpustite, odpustite!« so se zaslislali najprej posamični in pretežno ženski glasovi, potem pa so se ulili v zbor z moškimi.

»Kaj ukazujete, messire?« je vprašal Fagot zakrinkanega.

»No, kaj,« je zamišljeno odgovoril le-ta, »tudi to so ljudje... ljubijo denar, ampak zmerom je bilo tako... Človeštvo ljubi de-

nar, naj je narejen iz česar koli: iz kože ali iz papirja ali iz brona ali iz zlata. Lahkomišljeni sicer... kaj se more... tudi usmiljenje se jim včasih zgane v srcu... navadni ljudje... v splošnem so podobni prejšnjim, le stanovanjsko vprašanje jih je izpridilo...« in glasno je ukazal: »Nadenite mu glavo.«

Vres v devetem letu

Izteka se deveta Vresova sezona. Bežen pogled na opravljeno delo lahko v nas vzbuja občutek zadovoljstva. Celoten trud pevcev, ki so se zbirali na vajah (teh je bilo prek sto), na nastopih in koncertih (bilo jih je 25) je bil poplačan z uspehom na mednarodnem tekmovanju zborov Seghizzi 79' v Gorici — Italija in na republiškem tekmovanju NAŠA PESEM 80' v Mariboru. Največji uspeh in zadovoljstvo pevcev pa je bilo v Švici na drugem evropskem festivalu zborov v Locarnu od 29. maja do 1. junija letos.

O nastopu MPZ VRES na letošnjem tekmovanju zborov NAŠA PESEM 80 nismo ničesar posebej pisali. Tretjič zapored smo osvojili srebrno plaketo mesta Maribora. Ob tem veselem dogodku ostaja pevecem v lepem spominu tudi letošnji majski koncert in vsi nastopi zbora ob občinskem prazniku. Otvoritev novega družbenega doma je za kraj velikega pomena, bila pa je tudi priložnost, da se je DPD Svoboda Prevalje predstavilo s svojo dejavnostjo v celoti. Naš kraj v kulturni podobi — tako je bil naslov prireditve ob otvoritvi doma — je naletel na izjemen odmev. V zadovoljstvo pevcev in vseh prisotnih je bil tudi nastop zbora na osrednji občinski proslavi in na svečani seji vseh zborov skupščine občine. — Pesem smo ponesli v nove kraje, kjer VRES še ni pel: v Bilčovs na Koroško, v Dobrno in seveda v Švico. Povsod so bila doživetja ob novih poslušalcih navdihujoča in občutek zadovoljstva nas je spremljal po poti domov.

Ne merimo pa zborove dejavnosti le po številu nastopov, koncertov in po številu vaj. Za zbor je pomembna tudi druga dejavnost: izdali smo koncertno knjižico (letošnja številka je dvojna), zbor je dobil svoje namizne zastavice z Vresovim emblemom, na-

bavili smo nove koncertne srajce, izdali serijo vresovih značk, ob vsem tem pa tudi nismo pozabili na družabno življenje pevcev in naših družinskih članov. Vse to je delo prizadevnih pevcev oziroma odbornikov pod predsedstvom Marjana Kovača. Za VRES pa je letos pomembna še ena pridobitev: zbor je dobil svoj prostor v novem družbenem domu na Prevaljah.

Najpomembnejša pa je zborova kvalitetna rast. Ko se oziramo po programu skladb, ki jih je Vres v tej sezoni naštudiral, lahko z veseljem ugotavljamo, da pomeni program in tudi njegova izvedba lep pomik navzgor. Potrditev temu so ocene s tekmovanjem.

Ob programski naravnosti pa smo letos začutili še eno dimenzijo več. Kot vsako leto, smo tudi letos prepevali našo revolucionarno pesem. Nikoli pa morda s takšnim zanosom in pomenom kot tokrat. Prepevali smo jo povsod, tudi v Švici, in ob njej čutili moč njene izpovednosti in odsev naše pripadnosti.

Bogata je bila bera letošnjega zborovega dela. Pevčeva zasluga in zasluga vseh tistih, ki so zboru stali ob strani. Ko stopamo jeseni v deseto leto našega dela, želimo le, da bi zbor tudi v prihodnje podpirali pri njegovem delu in z razumevanjem prisluhnili potrebam pevcev — zboru — hkrati tudi samemu sebi. Kulturno delo bodi potreba nas vseh!

Ljubitelje zborovskega petja vabimo k sodelovanju. Posebej vabimo mladince. Lepa so glasbena in družabna doživetja s koncertnih odrov in v krogu naših poslušalcev doma in po svetu. Doživetja, ki bogatijo človeka, vzgajajo čut po lepoti in dobrem, doživetja, ki gradijo mostove prijateljstva med ljudmi.

Odbor MPZ VRES

PREGLED NASTOPOV IN KONCERTOV V SEZONI 1979—1980

1.	31. 8. 79	Gorica — Italija	mednarodno tekmovanje SEG-HIZZI 79'
2.	1. 9. 79	Gorica — Italija	mednarodno tekmovanje
3.	30. 9. 79	Prevalje	program ob zaključku NNNP
4.	12. 10. 79	Ravne na Koroškem	koncert ob Vorančevih slavnostih 79'
5.	13. 10. 79	Kotlje	odkritje spomenika VORANCU — Prežihovo 79'
6.	20. 10. 79	Ravne na Koroškem	sodelovanje na republiškem zborovskem seminarju
7.	1. 11. 79	Prevalje	žalna komemoracija na Barbari
8.	28. 11. 79	Ravne na Koroškem	nastop v likovnem salonu
9.	28. 11. 79	Prevalje	nastop na proslavi za dan republike
10.	27. 1. 80	Pliberk	samostojni celovečerni koncert
11.	15. 2. 80	Kotlje	revija OD PLIBERKA DO TRABERKA

12. 23. 2. 80	Bilčovs — Avstrija	revija od PLIBERKA DO TRABERKA
13. 1. 3. 80	Ravne na Koroškem	zaključna revija KOROŠKA POJE
14. 7. 3. 80	Dravograd	samostojni celovečerni koncert
15. 15. 3. 80	Dobrna	samostojni celovečerni koncert
16. 11. 4. 80	Maribor	republiško tekmovanje NAŠA PESEM 80'
17. 16. 5. 80	Prevalje	otvoritev družbenega doma — akademija
18. 17. 5. 80	Prevalje	občinska proslava ob 35. obletnici osvoboditve
19. 17. 5. 80	Prevalje	nastop na svečani seji občinske skupščine
20. 17. 5. 80	Prevalje	deveti letni koncert zbora
21. 29. 5. 80	Brissago — Švica	koncert zbora
22. 30. 5. 80	Locarno — Švica	koncert (skupni koncert vseh zborov)
23. 31. 5. 80	Locarno — Švica	koncert (s Portugalci in Italijani)
24. 1. 6. 80	Orselino — Švica	koncert — samostojni poleg teh glavnih koncertov je zbor na turneji imel še pet nastopov — v kliniki, za šolo, v domu ostarelih in v dveh veleblagovnicah v Locarnu
25. 5. 6. 80	Ravne na Koroškem	zapeli v pozdrav Varvarincem — VLAK BRATSTVA

Silvo Kresnik-Sivc, *Otrok, ki se uči hoditi, I*, keramika 1979

PESEM NE POZNA MEJA

V družbenem domu na Prevaljah je moški pevski zbor Vres 4. junija zvečer pripravil razgovor, ki bi mu lahko rekli tudi tiskovna konferenca. Dva dni po vrnitvi z naporene turneje vtisi še niso bili do kraja izoblikovani, vendar so bili prav zato morda bolj neposredni. Eno je jasno — turneja po Švici je bila doslej največja in najpomembnejša predstavitev zbora.

kulturnih organizacij in KUD Svoboda s Prevalj.

Čeprav festival ni bil tekmovalec, so se vresovci nanj temeljito pripravili. Slo je za predstavitev naše pesmi svetu, točneje — srednji Evropi. Pomembnejša od prijetnih vtisov s turneje in srečanj zborov ter posameznikov je bila izmenjava, prodor naših pesmi tudi v programe drugih zborov,

Vres se je potrjeval v vseh teh nastopih. To so čutili sami, čutili so tudi drugi zbori in občinstvo. Predstavnike rodu kmetov, fužinarjev, rudarjev in olcarjev so iz dneva v dan bolj pristrčno sprejemali. Vezi so postajale vse tesnejše, spleteno prijateljstvo med zbori pa je potrjevalo, da pesem prav zares ne pozna meja. Združeni s študentskim zborom iz Portugalske so vresovci zapeli tudi nekaj revolucionarnih pesmi, ponosno so vseskozi dokazovali, da so Juoslovani.

Sodelovanje na takšnih festivalih daje izkušnje, ki si jih doma ni mogoče nabrati. Videli so na primer, kakšni so sodobni tokovi v priredbah ljudskih pesmi. Na močnih festivalih je nujno treba izvajati kaj zahtevnega naše pe-

smi pa imajo v sebi še veliko »rezerve«, ki bi se jih dalo z novimi pristopi izkoristiti in izpiliti, ne da bi pri tem trpel njihov tipični ljudski melos. Pri Vresu se zavedajo da ravno s takšnim pristopom lahko še dvignejo svojo raven. Po mnenju njihovega zborovodje Jožka Kerta gre pri tem vprašanju za dve plati: vzporedno za rast tehnike petja in rast programske usmeritve. V tem primeru ni bojazni za nadaljnjo graditev posameznega pevca in zbora v celoti. Vres je v preteklih letih znal garati. Prepričani smo, da nas bo še prijetno presenečal z vedno zahtevnejšimi pesmimi, čeprav v okviru ljubiteljske dejavnosti. V njenem preseganju pa samo s kakovostjo.

V. M.

Vresovci v družbi pevskih tovarišev iz šestih evropskih držav

V švicarskem Locarnu so letos organizirali II. evropski festival ljudske pesmi, na katerem je sodelovalo 18 zborov iz 10 držav. Organizatorji so povabili tudi Jugoslovane. Ker je švicarskemu okusu še najbližja pesem iz alpskih pokrajin, so se odločili za slovenskega predstavnika. Na ZKO Slovenije niso dolgo razmišljali, komu naj zaupajo težko nalogo — Vres je že leta dokazoval, da na področju izvajanja ljudskih pesmi sodi v sam vrh slovenskega zborovskega petja. In so šli. Z njimi so bili predstavniki občinske kulturne skupnosti, zveze

afirmacija in priporočilo za naprej.

V štirih dneh je zbor odpel štiri koncerte:

- 29. 5. v Brissagu,
- 30. in 31. 5. v Locarnu,
- 1. 6. v Orselini.

Da je bila turneja res naporna, potrjuje dejstvo, da so imeli vzporedno še pet manjših nastopov. Ti so bili posebnost, ki je pri nas ne poznamo. Zapeli so sredi ulice, veleblagovnice, v bolnišnici...

— tako so švicarski turistični delavci že v predsezoni znali poskrbeti za učinkovito reklamo.

KOROŠKI KINEMATOGRAFI V JULIJU

Koroški kinematografi Črna, Zerjav, Mežica, Prevalje, Ravne, Kotlje, Dravograd, Slovenj Gradec in Podgorje bodo v juliju predvajali predvidoma naslednje filme:

MOZ IZ SAN FERNARDA — ameriška barvna komedija do 7. 7.

LJUBEZENSKA ZGODBA II — ameriška barvna drama do 6. 7.

RESNICNE ZGODBE — nemška barvna drama do 7. 7.

MAGIJA SMRTI — ameriška barvna drama do 14. 7.

KO BOTER PLAČA — italijanska barvna kriminalna komedija 1.—15. 7.

KRALJ MAMIL — mehiški barvni pustolovski film 1.—15. 7.

DVANAJST ZIGOSANIH — ameriška barvna vojna drama 1.—13. 7.

NE DOTIKAJ SE MOJE LJUBEZNI — angleško-kanadska barvna drama 3.—22. 7.

PLAVI OVRATNIK — ameriška barvna drama 9.—23. 7.

POTUJOČI ZABAVLJAC — avstralska barvna komedija — 3.—15. 7.

MLADI IN SVOBODNI — ameriški barvni vestern 10.—23. 7.

SAFARI EKSPRES — italijanski barvni pustolovski film 10.—23. 7.

PETROV ZMAJ — ameriška barvna risanka 15.—29. 7.

HITRO SODIŠČE — domači barvni vojni psihološki triler 15.—29. 7.

V PODZEMLJU SEKSA — ameriška barvna drama 10.—23. 7.

KOBRA — japonska barvna akcijska drama — karate 17.—27. 7.

PRVA LJUBEZEN — italijanska barvna komedija 18.—31. 7.

TIGROVE OČI — ameriški barvni pustolovski film 17.—31. 7.

CENG — hongkonški barvni karate film 17.—31. 7.

IMENUJEM SE NOBODY — italijanski barvni vestern — 17.—31. 7.

39 STOPNIC — angleški barvni triler 25. 7.—10. 8.

PUSTOLOVŠČINE BARONA MÜNHAUSNA — nemški barvni fantazijski film 24. 7.—5. 8.

Kinegraf Prevalje

KOROŠKI BORCI V BRDIH

Petič zapored je Viator Prevalje, TOZD potniški promet, priredil izlet za borce iz železarne ter predstavnike borčevskih organizacij občine Ravne.

Pot nas je vodila do Vrhničke, mimo Postojne v Ajdovščino in Novo Gorico. Tu je borce čakalo kosilo ter ogled stare in Nove Go-

rice. V Brdih smo se ustavili najprej pri spomeniku padlim borcem za svobodo. Na ploščo padlim je pesnik napisal:

Sinovom Brd in Benečije,
čuvarjem zvestim naše Gorice.
Upornim, neupogljivim v
robstvu,

junaškim v boju za pravice, izkrvavelim v grudo domačije, da zdaj nam lepše sonce sije in v nove zarje nam gredo poti. Slava njim do konca dni.

Strokovnjaki so nato borcem razkazali ogromne vinske kleti in vinarske naprave.

Po povratku skozi Idrjio in Ljubljano je bila v Gornjem gradu za borce pripravljena večerja. Takrat so se borci iz železarnice Ravne prisrčno zahvalili kolektivu Viatorja in njegovim predstavnikom za lepo organiziran izlet. To je edina delovna organizacija, ki se spomni borcev na ta način, da jim pripravi nekaj uric prisrčnega razpoloženja. Tej zahvali se pridružujejo vsi borci iz občine Ravne, udeleženci lepega izleta.

Ignac Zdovec

govinska dela, za leto 1983 se napoveduje tema »velike stvaritve človekovega genija«, posebna pozornost pa je posvečena izdajam v letu 1984. Tega leta bo namreč proslava 25-letnice ustanovitve in dela te evropske strokovne organizacije in bodo imele te znamke enoten motiv, izbrali pa ga bodo na podlagi mednarodnega razpisa. Obravnavali so tudi vprašanja v zvezi z uporabo emblema in imena CEPT. Določena so bila načela zavarovanja imena, okrajšave in emblema, ki so pod zaščito svetovne organizacije za zavarovanje izumov (OMPI), uporaba imena in ostalih elementov pa ostane še naprej izključno pravica članic organizacije evropske konference za pošto in telekomunikacije, bolj znane po okrajšavi CEPT.

To se nanaša predvsem na izdajo priložnostnih ovitkov, ovitkov z označbo »prvi dan« ter drugih filatelističnih objektov in materialov. Poudariti je treba, da je na ta način dana pod avtorsko zaščito kompletna filatelistična aktivnost v zvezi z znamkami EVROPA — CEPT, s čimer se istočasno varuje tudi ugled članic in preprečuje razne špekulacije. Glede na to, da je ta tematika zadnja leta čedalje bolj popularna, pa tudi število zbiralcev je iz dneva v dan večje, bodo sprejeti ukrepi istočasno zavarovali tudi zbiralce in samo temo.

JUGOSLOVANSKA ZASTAVA NA ZNAMKAH OZN

Poštna uprava OZN je napovedala za 26. september izročitev v promet serije pol z motivih zastav držav, članic OZN. Glede na to, da je bila heraldika vedno zanimiv motiv, je sigurno, da bo v naslednjih letih ta tema prevladovala med zbiralci znamk OZN.

V naslednjih desetih letih naj bi izdali po štiri nacionalne zastave v polji s skupaj šestnajstimi znamkami, vsako leto pa po štiri takšne pole, kar pomeni, da bodo letno zastopane zastave 16 držav.

Posebno zanimiv je podatek, da bo že v prvi seriji jugoslovanska zastava reproducirana na znamkah v polji skupaj z zastavami Francije, Venezuele in El Salvadorja. Ta pola ima oznako št. 3, medtem ko so med drugimi zastave (1. pola) Gvineja, Surinama, Bangladeša, Malija; (2. pola) Turčije, Luksemburga, Fidžija in Vietnama in (4. pola) Madžarske, Kameruna, Ruande in Madagaskarja.

Motivi znamk (zastave) bodo natisnjeni v izvirnih barvah z blago obarvanim ozadjem. Napis države in ZN so modre barve, kot tudi zastava ZN.

Vse te znamke bodo natisnjene izključno z nominalno označbo v ZDA dolarjih, pravzaprav bo imela vsaka nominalna vrednost 15 centov.

FILATELIJA PRILOŽNOSTNE ZNAMKE — FAVNA

Ob dnevu mladosti je izdala skupnost JPTT serijo priložnostnih poštih znamk »favna« za štiri vrednosti. Na znamkah so motivi vretenčarjev našega Jadrana, in sicer:

2,00 din leteči kokot (*Dactylopterus volitans*),
3,40 din glavata želva (*Caretta caretta*),
4,90 din mala čigra (*Sterna albifrons* Pall.),

10,00 din delfin (*Delphinus delphis*). Likovna obdelava znamk je delo Andreja Milenkovića. Natisnili so jih v švicarski tiskarni »Heli Courvoisier, S. A.«, La Chaux-de-Fonds, v tehniki večbarvne heliografure v polah po 25.

V prodajo so prišle 24. maja 1980. Istega dne je dala delovna organizacija »Jugomarka« v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 din oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 22,80 din.

MUZEJSKI EKSPONATI — RIMSKI CESARJI ILIRSKEGA POREKLA NA DENARJU

V okviru dolgoročnega planiranja izdaje o temi »muzejski eksponati« izdaja skupnost JPTT serijo priložnostnih znamk »muzejski eksponati rimski cesarji ilirskega porekla na denarju«. Serija ima štiri znamke z naslednjimi vrednostmi:

2,00 din Dacij Trajan, cesar od 249. do 251. Rojen je bil v spodnji Panoniji.
3,40 din Avrelijan, cesar od 270. do 275. Rojen je bil blizu Sirmiuma (Sremska Mitrovica).

4,90 din Prob, cesar od 276. do 282. Rojen je bil v Sirmiumu.
10,00 din Dioklecijan, cesar od 284. do 305. Rojen je bil v Dalmaciji.

Denar, uporabljen kot motiv na znamkah, je iz numizmatične zbirke muzeja mesta Beograda.

Motive je izbral Nikola Crnobrnja. Grafična obdelava je delo Dušana Lučića. Znamke so natisnili v nemški tiskarni »VEB Wertpapierdruckerei, Leipzig«, v tehniki večbarvne heliografure v polah po 25.

V prodajo so prišle 10. junija 1980. Istega dne je dala »Jugomarka« v prodajo priložnostni ovitek za 2,50 dinarja oziroma ovitek prvega dne (FDC) za 22,80 dinarjev.

f. u.

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem in vodstvu TOZD kovačnice za prejeto darilo. Vsem želim še veliko delovnih uspehov.

Viktor Juvan

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem SGV in OO sindikata za pozornost in darila, tov. Lesiahu Hermanu in predsedniku OO sindikata tov. Zveru Bernardu pa za nagovor.

Želiva celotnemu kolektivu še mnogo delovnih uspehov.

Vidrih Jože — Pušnik Drago

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem sodelavcem modelne mizarne in vodstvu tozd jekloli-varna za prejeto darila. Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov.

Mirko Bolarič

JAKOB PAUL

1932—1980

So ljudje, ki živijo in delajo tiho, neopazno ter enako tudi umirajo. Tako je živel in umrl Jakob Paul.

Iz starih delavskih perzonalov mu je bilo blizu v fabriko.

Pomnim, kako sta z bratom Foltnom vsako jutro ob istem času prihajala počasi po stezi navzdol, dva velika možaka, oba že v šihntni banduri, vsak s svojo malico v kanglici v roki. Dan za dnem, leto za letom.

Iz starih perzonalov je bilo na vse kraje blizu: v osnovno šolo, v katero je Jaka hodil šest let, v gimnazijo, ki jo je obiskoval tri leta. V fabriki sta delala oče in brat, zato se jima je leta 1949 pridružil.

Po vojaščini se je vrnil na iste poti in k istemu delu transportno-skladišnega delavca v mehanični. K pridnemu in vestnemu delu brez plavil in žneganja, k takšnemu, ki nanese 10-letni in 20-letni jubilej in bi letos 30-letnega, da ni srce omagalo.

Ni pa bila nobena pot predolga in nobena ura prenerodna, da ne bi bila oba Paula prišla na kulturne prireditve, proslave in druge politične manifestacije. Pa brala sta rada in veliko.

Naš motorizirani, hrupni in zagnani čas ima malo ali nič poslušnosti za tihe pešce, naj so še tako marljivi in pošteni delavci. Tudi si ne ve dosti pomagati z molčečimi, zadržanimi ljudmi, ki zapirajo vase lepa in grda doživlja ter delajo venomer ko ura.

A če nam danes še ni jasno, nam utegne postati čez leto, dve: dosti paulovske zanesljivosti, skromnosti in čebelje delavnosti bomo morali privzeti, če bomo hoteli izpolniti naloge, ki nam jih postavlja naš čas.

Jakobu Paulu hvala za 30 let zvestega dela, mami in bratu iskreno sožalje.

Marjan Kolar

ZAHVALA

Ob prerani izgubi najinega dragega sina in brata

Jakoba Paula

se iskreno zahvaljujem delavcem TOZD stroji in deli za venec, pihalnemu orkestru ravnstvenih železarjev za zaigrane žalostinke, g. župniku pa za obred in besede ob grobu. Hvala vsem, ki ste rajnega spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča mama in brat Valentin

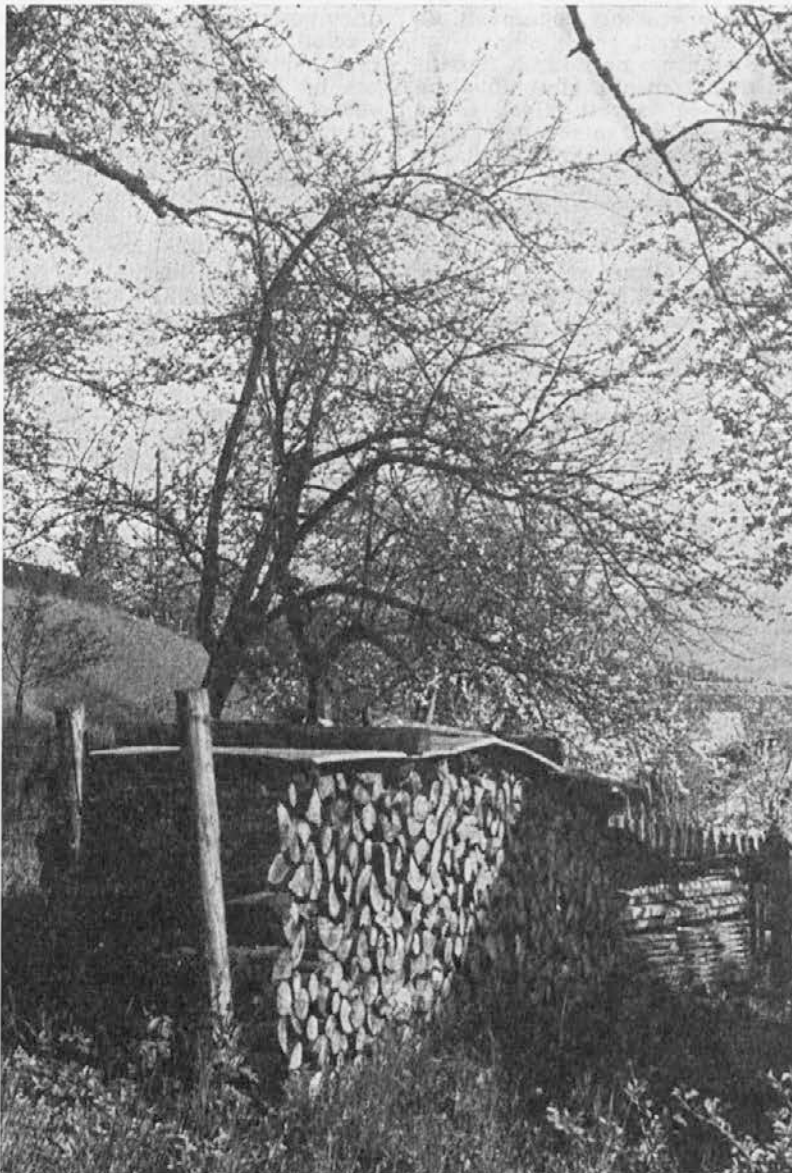
FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILATELIJA FILA

ZAVAROVANI ZNAK CEPT

V glavnem mestu Belgije so imele članice organizacije CEPT od 10. do 21. marca skupni sestanek, na katerem je bila beseda tudi o merilih za izdajanje znamk na temo EVROPA. Ob tej priložnosti so bile določene vsebine in motivi naslednjih izdaj. Tako bo leta 1982 skupna tema »zgo-

Skrb za mráz že zdaj

REKREACIJA IN ŠPORT

OLŠEVA 1980

Ravenski železarji smo doslej slovenske vodili štirikrat na Peco, po enkrat na Uršljo goro in Raduho, letos pa smo se odločili za Olševo. Olševo je prava kraljica Karavank. Malo obiskana je obdržala neokrnjeno planinsko podobo — bogata je s planinskimi cvetjem, na njenih pobočjih pa je dosti divjačine, petelinov, ruševcev in krokerjev, številne so tudi družine raznih kač.

smo se spustili do Mežnarja pri Sv. Jakobu. Na Olševi ni vode, zato so bili zelo dobrodošli domačini — lovci, ki so v obeh kočah pridno kuhali čaj in z njim gostili žejne planince.

Popoldne smo se zbrali pri osnovni šoli v Koprivni, kjer je bilo preskrbljeno za lačne in žejne. Tu je železarjem spregovoril predsednik sindikalne organizacije železarne Ravne, se zahvalil za številni obisk in jim

Železarji na cilju vrh Olševe

Čeprav vreme ni bilo najbolj obetavno, je bilo število prijavljenih za pohod prek 600. V soboto, 7. junija 1980, smo v lepem jutru pričakali 7 avtobusov železarjev in krenili v Koprivno, od tam pa mimo zadnjih visokogorskih kmetij in izvira Meže do lovske kočice in prek zasneženega Mrzlega dola na sedlo ter od tam na vrh.

Sonce in čudovit razgled na pogorje Karavank, na Savinjsko dolino in Kamniške Alpe sta bila nagrada za napore.

Vračali smo se po dolgem grebenu gore do zgornjega Siemena, odkoder

zaželel, da bi se tudi v prihodnje zbirali na podobnih pohodih in tako krepili medsebojno prijateljstvo, ki se odraža tudi v naših skupnih prizadevanjih pri večji in boljši proizvodnji za naš boljši in srečnejši jutri. Za razvedrilo je poskrbela godba na pihala ravnanskih železarjev.

V zahvalo za pomoč in razumevanje smo čuvarjem naše meje predali skromen spominek.

Da je bil pohod na Olševo enkratno doživetje, pričajo tudi dopisi kolektivov našega sodza, ki so polni besed zahvale in priznanja za res lebo srečanje.

Franci Telcer

NAŠI REKREATORJI IN ŠPORTNIKI

Med našimi električarji ga ni, ki Vidovšiča ne bi poznal. Jaka je reden gost v vseh njihovih oddelkih po fabrikah, nevsiljiv, pa vendar zelo prepričljiv, ko zbira prijave za to ali ono tekmovanje. On jim organizira popoldansko rekreacijo.

Pred sedmimi leti so v njegovi skupini začeli s tekmovanjem v nogometu in plavanju ali pa so pomerili svoje moči na kakšnem pikniku. To so bili začetki kasnejšega pestrega delovanja pri organiziranju in izvajanju rekreacijske aktivnosti v tozdu in železarni. Leta 1975 je bil Vidovšič izvoljen v izvršni odbor OO ZS, kjer so ga, kot pravi, tudi uradno zadolžili, da skrbi za organizacijo tekmovanj v svojem tozdu. Naslednje leto je bil med 20 udeleženci, ki jih je naš sindikat poslal v Poreč na seminar za organizatorje rekreacije. Pridobili so si osnovna znanja o tem delu. Pripravljenost in veselje do športa je zdaj dopolnila še strokovna usposobljenost za pripravljane tekmovanja.

Mnogi so kmaču obupali, Jaka pa je vztrajal. Razumevanje in pobuda v sindikatu in pomoč vodstva tozda (to posebej poudarja) so mu omogočili, da se je še bolj resno lotil dela. Uvedel je ekipna tekmovanja med šestimi oddelki

TOZD ETS ter s primernim točkovanjem spodbudil med njimi zdrav tekmovalni duh. Vsako leto so v tozdu organizirali tekmovanja v smučanju, sanžanju, namiznem tenisu, kegljanju in plavanju ter ekipna tekmovanja v nogometu, odbojki in rokometu. Prvi

Jaka Vidovšič

so imeli svojo nogometno ligo, v kateri je sodelovalo 7 ekip. Nasploh se je rekreacija v tozdu močno razmahnila. Nekateri oddelki so imeli prek celega leta tudi 100% udeležbo na tekmovanjih.

Treba je znati z ljudmi. Treba je iti od človeka do človeka, ga enkrat — dvakrat prepričati, da se udeleži rekreacije, tretjič pa že sam pride, je uverjen Jaka. In on to zna. Ljudi lahko pridobiš samo dopoldne, zato izrabi tisto malo časa, ki ga najde med delom

(morda namesto pokajene cigarete), da obiše sodelavce na njihovih delovnih mestih. Biti pa moraš tudi dober delavec, sicer nihče ne bi mirno gledal da bi se še z organiziranjem rekreacije ukvarjal.

Jaka je včasih tekmoval v smučarskih tekih. Ko ni mogel več aktivno sodelovati, je moral na neki način ostati povezan s športom. Je trener tekačev v SK Fužinar in predsednik komisije za rekreacijo pri sindikatu v železarni. Veselje ima tudi v delom v tozdu, saj na ta način spozna vse sodelavce, jih srečuje med službo in po njej. Njemu je to zanimivo, njim pa najbrž tudi.

V. M.

REKREACIJA V PROSTEM ČASU

(dnevna rekreacija)

Današnji tempo življenja je tak, da ga komaj zmoremo. Človek postaja vse bolj psihično in fizično utrujen. Manjka mu sprostitev po vsakdanjem težkem in precej enoličnem delu. Da bi ga sprostil, ga vabimo k rekreaciji v prostem času (dnevni rekreaciji).

Namen rekreacije je delavca pripraviti do tega, da pravilno izkoristi svoj prosti čas. Moramo ga pripraviti, da bo rajši šel na dnevno rekreacijo kot v gostilno in podobno.

Možnosti dnevne rekreacije imajo delavci železarne Ravne res dovolj. Vsak delavnik ima možnost rekreiranja v DTK ali v telovadnici na Javorniku. Na razpolago so jim prostori Parka telesne kulture in tu lahko izvajajo naslednje oblike dnevne rekreacije: plavanje, namizni tenis, streljanje z zračno puško, šah, odbojka, košarka, nogomet, orodna telovadba, spretnostne igre v naravi, trimski tek, smučanje in kegljanje. Pozimi imamo tudi organizirano sponjanje kompletne opreme za smučarski tek v Parku telesne kulture in na Ošvenu. Prosto plavanje je v individualni obliki možno vsak dan od 17.30 do 21. ure, ob sobotah od 14. do 21. ure in ob nedeljah od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer.

Za igre z žogo in druge aktivnosti v zaprtih prostorih velja naslednji urnik:

ponedeljek:

20.00—21.30 ženske v DTK
18.00—19.30 moški na Javorniku
20.00—21.30 interesne skupine TH

torek:

20.00—21.30 moški v DTK

sreda:

20.00—21.30 ženske na Javorniku
20.00—21.30 tekmovanja TOZD, DS in ZR v tekmovalni hali

REKREACIJA MED POLURNIM ODMOROM

Njen pomen, kako se izvaja, možnost razširitve in kaj potrebujemo za uspešno delo

Odmor pomeni prekinitev aktivnosti. Lahko je organiziran in planiran ali spontan. Je eno najstarejših in osnovnih sredstev, da odpravimo utrujenost in organizem povrnemo v normalno funkcionalno stanje.

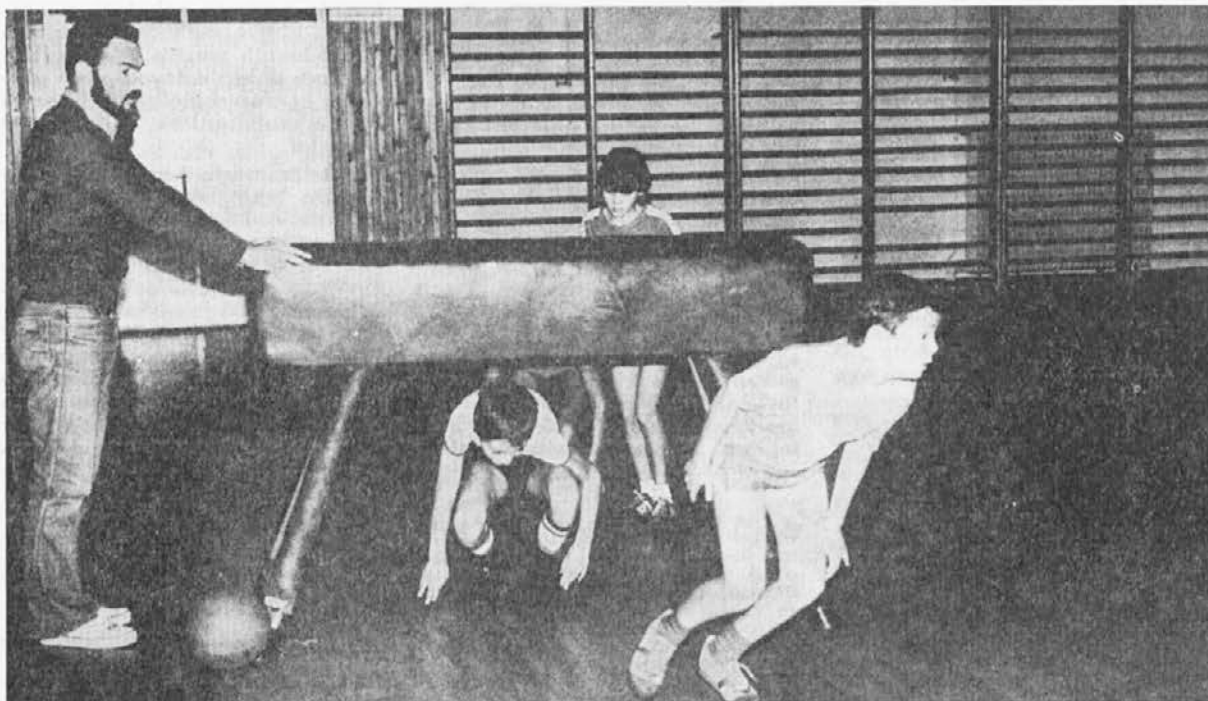
Nas seveda bolj zanima aktivni odmor. Za razliko od pasivnega pri aktivnem dejavnost ne preneha, temveč jo samo spremenimo. Pri tem moramo paziti, da obremenimo doslej neaktivne mišične skupine in organske sisteme, razbremenimo pa tiste, ki so med delom bili obremenjeni. Težje je delo, manjša mora biti obremenitev in obratno.

Teorija o aktivnem odmoru se je pojavila že leta 1903, ko je ruski fiziolog Sečenov ugotovil, da si utrujena leva roka hitreje opomore, če druge mišične skupine v tem času delajo.

V železarni smo že v letu 1978 polzkušno izvajali aktivni odmor v TOZD industrijski noži. Delavci so prvih petnajst minut porabili za malico, ostalo pa za svobodno izbrane rekreativne aktivnosti. Z ankete smo ugotovili, da se delavci radi ukvarjajo z rekreacijo v času polurnega odmora, da se sprostijo in se počutijo bolje. Ugotovitev je bila razveseljava, zato smo se odločili, da aktivnost razširimo in uvedemo aktivni odmor še v ostalih tozdih in delovnih skupnostih, kjer narava dela in tehnološki postopek to dopušča. Vodstva tozodov, ki smo jim razložili namen in pomen rekreacije v času malice, so podprla akcijo. Kasneje je prišlo do manjših finančnih zapletov pri nabavi potrebnih rekvizitov za izvajanje aktivnosti.

Danes se z rekreacijo med malico ukvarjajo v TOZD industrijski noži in v posameznih oddelkih tozodov energija, ETS in jekloličarna. Izvajajo predvsem svobodno izbrane aktivnosti, kot so odbojka, mali nogomet in namizni tenis, ki so primerne in se skladajo z njihovimi željami in interesi.

Pregled aktivnosti, prostora in časa ter povprečnega števila udeležencev aktivnega odmora.

Suhi trening plavalcev

TOZD INDUSTRIJSKI NOZI

- aktivnost: mali nogomet, odbojka
- čas: 9.15—9.28
- prostor: asfaltna površina pred proizvodno halo
- poprečna udeležba: — nogomet: 6—8
— odbojka: 15—20

TOZD ETS — delavnica 4

- aktivnost: namizni tenis
- čas: 9.15—9.28
- prostor: improvizirana miza v delavnici
- poprečna udeležba: 6—8

TOZD JEKLOLIVARNA — modelna mizarna

- aktivnost: mali nogomet
- čas: 8.45—8.58
- prostor: asfaltna površina pred delavnico
- poprečna udeležba: 10—12

MINI LIVARNA

- aktivnost: mali nogomet
- čas: 8.45—8.58
- prostor: pred proizvodno halo
- poprečna udeležba: 8—10

TOZD ENERGIJA — delavnica Brankovič

- aktivnost: mali nogomet
- čas: 9.15—9.28
- prostor: pred delavnico
- poprečna udeležba: 8—10

KISIKARNA

- aktivnost: namizni tenis
- čas: 9.15—9.28
- prostor: improvizirana miza postavljena v hall
- poprečna udeležba: 6—8

Možnost za razširitev rekreacije v ostale tozde in delovne skupnosti so, vendar se moramo prej dogovoriti z vodstvi in delavci v posameznih enotah, opraviti analizo obremenitev na delovnih mestih, poiskati primerne prostore ali površine pred proizvodnimi halami, izdelati konkretne programe aktivnosti in nabaviti potrebne rekvizite. Usposobiti moramo amaterske kadre, ki bodo planirane aktivnosti znotraj DO izvajali po navodilih in ob pomoči profesionalnih strokovnjakov.

Franc Golob

Okleščki

IZLET PD PREVALJE NA LISCO

PD Prevalje se lahko pohvali z dolgoletnim in uspešnim izletništvom. Medtem ko smo planinci lani lahko izbirali med štirimi izleti, različnimi po težavnosti, pa jih je za letos predvidenih kar osem. Izlet, namenjen maju z glavnim ciljem na Lisco, je bil zaradi slabega vremena izveden v nedeljo 1. junija 1980. Spada med lažje ture, saj je mogoče (in mi smo to izkoristili) na Lisco, visoko 947 m, prispeti po vijugasti cesti z velikimi vzponi in spusti kar z avtobusom. Primerno težavnosti izleta so bili udeleženci v glavnem starejši planinci in planinke. Tudi bolj vneti hribolazci bodo prišli na svoj račun, le malo naj še počakajo.

Prva postaja na naši, več kot tristo kilometrov dolgi poti, je bila Rogaška slatina. Ogledali smo si to znamenito zdravilišče in letovišče. V posebni hall hotela smo pokušali mineralno vodo, ki izvira iz znanih vrelcev Tempel. Donat in Styria ter slovi po svoji zdravilnosti po svetu, kamor jo tudi izvažamo.

Dremavi, čeprav nas je budilo močno sonce, smo prispeli v Atomske toplice. To je naše najmlajše slovensko naravno zdravilišče, ki leži tik ob mejni reki Sotli. Če bi imeli več časa, bi se nekateri planinci odhiteli namakati. Tako pa smo si ogledali le prvotni izvir tople vode, kjer so v mrzlih mesecih ženske prale perilo. Obiskali smo tudi nov, moderen hotel Atomske toplice, kjer so nas še posebej zanimale možnosti za zdravljenje in rekreacijo in nato nadaljevali pot v Kumrovec.

Le nekaterim našim planincem se je uspelo zmuzniti v Titovo rojstno hišo, saj je bilo tam zelo veliko ljudi, ki so potnežljivo čakali v dolgi vrsti. Povzpeli smo se nad Kumrovec k domu borcev NOV in mladine Jugoslavije, od koder smo videli veliko pisanih šotorov, saj so imeli taborniki svoj shod.

Poiskali smo Bistrico ob Sotli, kjer smo občudovali novo šolo, imenovano po Titovi materi Mariji Broz.

V Trebčih smo si v majhni hiši Titove sestrične Ane Kostanješek ogledali muzej in kuhinjsko opremo iz časov pred vojno.

Popoldne smo v deževnem vremenu, ki ni dopuščalo razgleda, počivali v Tončkovem domu na Lisci. Tu je bila leta 1938 konferenca CK KPJ. Šele ko smo odhajali, se je megla kot za pozdrav dvignila in videli smo zelo daleč.

Najlepši in najbolj razburljiv dogodek na tem izletu je bil za mlade planince polet z letalom z letališča pri Slovenj Gradcu, kjer smo se ustavili na poti domov.

A. C.

IZLET MLADIH PLANINCEV NA ČEBINE

Dejavnost MO PD Prevalje je pred časom zamrla, aktivni so bili le na OS Franja Goloba. 31. maja sta mentorici mladih planincev pripravili izlet na

Čebine in nanj povabili tudi druge člane MO. Tako se je za izlet prijavilo toliko otrok, da so napolnili kar dva avtobusa.

Na pot smo odrinili zjutraj in se ustavili v Trbovljah, kjer smo si ogledali muzej o razvoju delavskega glanjanja pred 2. svetovno vojno, saj je Zasavje znano po revolucionarnem vrenju in stankah. Otroci so si z zanimanjem ogledali in se seznanili z dogodkom, ki je odločilno vplival na potek naše zgodovine: ustanovni sestanki KP Slovenije na Čebinah 17. in 18. aprila 1937. Poleg tega je v muzeju razstavljeno še orožje, ki so ga uporabljali partizani v bojih proti okupatorju, partizanski časopisi in letaki, ki so izhajali med vojno, star denar ter slike narodnih herojev in žrtve, padlih za svobodo.

Bogatejši za spoznanje o ceni, plačani za našo svobodo, smo se odpeljali proti Partizanskemu vrhu, kjer smo pomalicali, veselili, ker smo dobili značke, saj je bil prav v soboto partizanski pohod Trbovlje 80.

Proti poldnevu smo se po vijugasti cesti med bujnimi gozdovi pripeljali do znamenite hiše na Čebinah, kjer nas je tovariš Aberšek seznanil z boji, ki so med vojno divjali v teh krajih.

Na poti domov smo se ustavili še pri celjskem gradu, čigar začetek sega že v 12. stoletje in je služil kot trdnjava. Očarani od lepe panorame Celja, ki se je razgrnila pred nami, smo se odpeljali proti Prevaljam.

Izlet je uspel, le vreme nam je nagajalo, saj je bilo pretežni del dneva deževno in mrkasto.

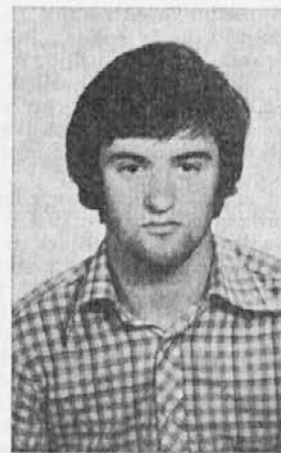
USPEŠNO DELO KARATE KLUBA

Karate klub Ravne je za svoje člane 28. maja 1980 organiziral izpite za šolske pasove (kyu pasove). Uspešno je opravilo izpite 47 članov, in sicer:

- 1 član za 7. kyu (drugi beli pas)
- 14 članov za 6. kyu (tretji beli pas)
- 23 članov za 5. kyu (rumeni pas)
- 4 člani za 4. kyu (oranžni pas)
- 4 člani za 3. kyu (zeleni pas)
- 1 član za 2. kyu (modri pas)

Plešnik Bogomir je opravil izpit za modri pas

24-letni Bogomir Plešnik, zaposlen v RO Prevalje, se s karatejem ukvarja od januarja 1977. leta. Je stalni član članske ekipe kluba. Sodeloval je že na regijskih in republiških tekmovanjih, a do sedaj brez večjih uspehov, vendar z rednim in vztrajnim nadaljnjim delom tudi uspehi ne bodo izostali. V klubu uspešno deluje kot asistent in se vestno pripravlja za inštruktorja karateja.

Bogomir Plešnik

Mladinska ekipa v sestavi Breznik Roman, Kogal Jani in Mager Verner je 24. maja 1980 na republiškem mladinskem turnirju v Rušah osvojila peto mesto. Vsi imenovani so nosilci 2. kyu (modri pas).

Članica našega kluba Alenka Krivec je 31. maja in 1. junija 1980 sodelovala na prijateljskem srečanju med ekipama KK Velenje in KK Celovec v Celovcu. Alenka je s svojim uspešnim nastopom navdušila vodstvo velenjskega kluba. Rezultat srečanja je bil 16:4 in 13:7. Obe koli so dobili Velenjčani. Povratno srečanje bo jeseni v Velenju.

Bruno Borovnik

TRETJE LETO GRADNJE LEŠKEGA IGRISČA

Nogometno igrišče na Lešah je zve-
sta podoba slabega planiranja in ne-
načrtnega dela. Ne mislim dela dru-
štva Partizan Leše, ampak neodgovor-
no delo telesnokulturne skupnosti
Ravne, ki financira izgradnjo. Po do-
brih treh letih dela se namreč lahko
vidi, da je bil projekt, po katerem se
igrišče dela, slab in v mnogih pogle-
dih neuporaben.

Ce bi se bili namreč gradnje lotili
strokovno, bi lahko danes igrišče že
uporabljali. Tako pa se je, zato da bi
prihranili sredstva, opravil površen
plan dela in slab projekt. To je na-
mesto pričakovane prihranka za-
htevalo ogromno dodatnega dela in
veliko več sredstev, kot smo jih pri-
hranili s tem, da smo pri projektu ta-
ko hiteli.

Tudi način financiranja je prispeval
svoje. Namesto da bi se gradnja ome-
jila na enoletno akcijo in bi se za-
gotovila sredstva v enkratnem roku, so
polzela po kapljicah — in tako je kap-
ljajo tudi delo vsa tri leta.

Ce bi izračunali, koliko so stali sa-
mo premiki buldožerja (najmanj štiri-
krat je prišel, delal in odšel), bi že to
dalo lep znesek.

Pred kratkim so na skupni seji
upravnega odbora športnega društva
in sveta krajevnih skupnosti dosegli
dogovor za nadaljnje delo. Koliko je
postavljen na zdrave temelje, bo po-
kazal čas.

Partizan Leše je med krajani zelo
poživil športno dejavnost, predvsem
med mladimi. Zato je dograditev igri-
šča toliko bolj pomembna za nadaljnji
razvoj dejavnosti. Rudi Mlinar

REKREACIJA V DS ZA GOSPODARJENJE

Komisija za rekreacijo v DS za go-
spodarjenje je priredila interno pr-
venstvo v atletiki. V ženski konkuren-
ciji je nastopalo 6 tekmovalk. V
metu kroglice je zmagala Alenka Do-
linšek 6,66 m pred Ljubo Mlakar 6,64
in Angelco Juraja 5,92. V skoku v da-
ljava z mesta je bila prva Alenka Do-
linšek 1,84 m, pred Zdenko Košuta
1,80 m in Angelco Juraja 1,69. V teku
na 100 m je bila prva Alenka Dolinšek
s časom 17,0 pred Angelco Juraja 17,5
in Ljubo Mlakar 17,5. V teku na 400 m
pa je zmagala Angelca Juraja s časom
2,17 pred Ljubo Mlakar 2,27.

Pri moških je bil v metu kroglice
prvi Polde Ranc 9,76 m pred Danilom
Tuškom 9,04 in Metodom Kacem 8,62.
Pri skoku v daljavo z mesta je zmagal
Polde Ranc 2,90 m pred Danilom
Tuškom 2,78 m in Petrom Prikeržnikom
2,57. Enak rezultat sta še dosegla
Miran Cokan in Miran Struc. V teku
na 100 m je zmagal Miran Struc z 12,00
pred Danilom Tuškom 12,5 in Polde-
tom Rancem 13,0. V teku na 400 m je
zmagal Miran Struc s časom 0,57 pred
Poldeotom Rancem 1,01 in Danilom Tu-
skom 1,06.

Tako vodi v spomladanskem delu
tekmovanja v skupni konkurenciji pri
ženskah Alenka Dolinšek s 106 točkami
pred Ljubo Mlakar 82, Angelco
Juraja 78, Ivico Svarc 75. Pri moških
vodi v skupni konkurenciji Vlado Ho-
man s 132 pred Poldeotom Rancem 119,
Marjanom Steharnikom 117 točk itn.

f. u.

PRVENSTVO ZELEZARNE RAVNE V MALEM NOGOMETU

Za letošnje prvenstvo v malem no-
gometu se je prijavilo 24 ekip, ki so
razdeljene v tri skupine po osem.
Tekmovanje v skupinah poteka po
krožnem ligaškem sistemu. Po dve
najbolje uvrščeni ekipi iz vsake sku-
pine bosta tekmovali v zaključnem
delu prvenstva v šestčlanski ligi za
naslov prvaka železarne.

Rezultati

I. skupina

SGV I—priprava proizvodnje 3:1
industrijski noži—valjarna 1:0
ETS I—energija 4:2
priprava proizvodnje—valjarna I 2:1
ETS I—SGV I 3:1
industrijski noži—čistilnica 3:0
energija—valjarna, veterani 3:0
priprava proizvodnje—energija 2:2
ind. noži—valjarna, veterani 3:0
SGV I—čistilnica 3:0
ETS I—valjarna I 3:0
energija—industrijski noži 1:0
ETS I—priprava proizvodnje 8:1

V vodstvu je ekipa ETS I z 8 toč-
kami pred industrijskimi noži 6 in
energijo 5 točk.

Tudi srečanje z »abrahamom« je lahko na Gori nadvse pristrčno

2. skupina

jeklovlek—SGV II 5:4; po pritožbi 3:0
za SGV II
orođarna—pnevmatični stroji 2:1
transport—jeklovlek 4:2
orođarna—rezalno orođje 7:1
valjarna II—SGV II 4:1
SGV II—orođarna 1:0
jeklovlek—valjarna II 4:3; po pritož-
bi 3:0 za valjarno II
rezalno orođje—jeklarna 3:2
pnevmatični stroji—transport 2:0
jeklarna—SGV II 2:1
valjarna II—orođarna 2:1
pnevmatični stroji—jeklovlek 2:1
rezalno orođje—transport 5:1
orođarna—jeklovlek 6:1
valjarna II—jeklarna 1:0

V vodstvu je ekipa valjarne II z 8
točkami pred orođarno, ki ima 6 točk.

3. skupina

SGV III—kontrola kakovosti 4:0
vzmetarna—valjarna III 3:1
kovačnica—ETS II 2:1
stroji in deli—livarna 2:1
ETS II—vzmetarna 2:0
stroji in deli—kontrola kakovosti 5:0
kovačnica—livarna 2:2
valjarna III—SGV III 3:0
livarna—vzmetarna 7:2
kontrola kakovosti—valjarna III 3:0
ETS II—SGV III 2:0
kovačnica—stroji in deli 1:0
livarna—SGV III 1:1
kovačnica—kontrola kakovosti 2:0
stroji in deli—vzmetarna 6:1
ETS II—valjarna III 3:0

Vodi kovačnica s 7 točkami pred
stroji in deli ter ETS II, ki imata po
6 točk.

ODBOJKA — TEKMOVANJA ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

Na področju koroške regije je tek-
movalo 13 moških ekip za jugoslovans-
ki pokal. V prvem kolu je priredila
ekipa Dobrij presenečenje, je ki iz-
ločila republiškega ligaša Žerjav. V
polfinalnih tekmah so bili doseženi
pričakovani rezultati: Fužinar je pre-
magal Dobrije s 3:0, Mežica pa Misl-
njo s 3:1. V finalnem srečanju med
Fužinarjem in Mežico so bili Raven-
čani ponovno boljši in so zmagali s
3:1. V četrtfinalnem srečanju v slo-
venskem merilu se bo Fužinar pome-
ril s prvokom savinjske regije.

SPOMINSKI TURNIR »FRANJA MALGAJA«

Prizadevni športni delavci iz Dobrij
so uspešno organizirali tradicionalni
spominski turnir »Franja Malgaja«. Tokrat
je bilo pomembnejše vzdušje in okolje kot
tekmovalni rezultati. Turnir je bil izveden na
prostem, kar je marsikoga spomnilo na
zdrave in »zlate« čase koroške odbojke. V
finalni tekmi so Dobrije premagale Reko
in osvojile prehodni pokal. V tekmi za
tretje mesto pa je Vuzenica pre-
magala Crno. V ženski konkurenciji so
igralke Dobrij premagale Crno.

FUŽINAR PRVI

Na tradicionalnem festivalu sloven-
ske ženske odbojke je sodelovalo 24
ekip z več kot 250 igralkami. Prvo me-
sto in prehodni pokal so osvojile
igralke Fužinarja pred Rodno iz Ljub-
ljane in mariborskim Branikom.

V koroški ligi so bili doseženi na-
slednji rezultati.

Na Prevaljah je Peca visoko pre-
magala Korotan z 8:2, Slovenj Gradec
je premagal Kograd z 2:1, v Radljah
je zmagala Ojstrica s 7:1, v Mežici pa
je Holmec premagal Leše z 2:1.

Prvo mesto je osvojila Ojstrica pred
Akumulatorjem in Slovenj Gradcem.

TEKMOVANJE ZA JUGOSLOVANSKI POKAL

Mladinska selekcija je v tekmo-
vanju za jugoslovanski pokal premagala
Zelezničar iz Maribora s 6:4 po stre-
ljanju enajstmetrovk, ker je bil re-
zultat po rednem času 2:2. V četrtfi-
nalni tekmi pa so naši mladinci pre-
magali Vransko s 4:2 in se uvrstili
med štiri najboljše ekipe na področju
naše republike.

PLAVANJE

Na mednarodnem plavalnem mitin-
gu v Gradcu sta bila uspešna pred-
stavnika Fužinarja. Miran Kos je bil
dvakrat drugi: na 100 in 200 m hrbtno.
Maja Rodič je zmagala na 200 m prsno,
osvojila drugo mesto na 100 m prsno
in bila četrta na 200 m mešano. S. F.

ROKOMET

V zadnjem kolu vzhodne republiške
lige so člani Fužinarja premagali
Petrovče s 27:17 in osvojili tretje me-
sto.

Mladinska ekipa Fužinarja pa je
izgubila s Soštanjem in osvojila četrto
mesto.

ATLETIKA — REPUBLIŠKI PRVEN- STVI MLAJŠIH IN STAREJŠIH MLA- DINCEV

V Celju so se pomerili starejši mla-
dinci in mladinke. Med našimi pred-
stavniki je bila najboljša Darja Lihte-
neger, ki je zmagala pri skoku v da-
ljava in dosegla koroški rekord s
532 cm. Pri skoku v višino je bila tre-
tja (169), v teku na 100 m četrta in s
časom 12,7 izboljšala rekord Nade So-
ber (12,8). Andreja Vauče je bila tre-
tja v teku na 200 m s časom 27 sekund.
Ženska štafeta 4 × 100 m je bila druga
s časom 52 sekund, kar je prav tako
nov koroški rekord.

V Kranju je bil med mlajšimi mla-
dinci najboljši Matko Kadiš, ki je s
655 cm zmagal pri skoku v daljavo in
osvojil tretje mesto pri troskoku z re-
zultatom 12,76 m.

V Celju so se pomerili mlajši mla-
dinci v finalnem delu tekmovalja za
slovenski atletski pokal. Med posa-
mezniki je osvojil Kadiš tretje mesto
pri skoku v daljavo, Ošep pa je bil
četrty v teku na 2000 m.

NOGOMET

V zadnjih dveh kolih vzhodne repu-
bliške lige je dosegla selekcija Koro-
ške polovičen uspeh. Na domačem te-
renu je premagala Aluminij z 2:0 z
zadetkoma, ki sta ju dala Ivi Vauče
in Cepec. V zadnjem kolu pa so naši
nogometaši izgubili v Domžalah s 3:0.
Končna bilanca koroške selekcije ni
dobra. Osvojila je predzadnje mesto,
s tem da je samo šestkrat zmagala,
dvakrat igrala neodločeno in izgubila
16 tekem.

ZA DOBRO VOLJO

Ce želite pozdraviti Nemca, s
tem da se greste vpraševalca, bo-
ste rekli:

»Kako ste?«

Nemec bo začudeno odgovoril:

»Kako sem?«

»No, mislim, kako se imate?«

boste nadaljevali.

»Fsako jutro fstanem iz poste-
lja in fidite me tu.«

»Hotel sem vas vprašati, kako
se počutite, mislim, vi osebno.«

»To je neokutno osebno fpraša-
nje, na katero ne maram od-
govoriti.«

»Doktor, pogosto me mučijo hu-
di glavoboli,« pravi pacient.

»Mnogo kadite?«

»Sploh ne kadim.«

»Pijete?«

»Samo vodo.«

»A...«

»Samski sem in ljubice ni-
mam.«

»Potem mi je jasno, kaj vam
je: svetniški sij vam je malo pre-
tesen.«

Sin je ves razburjen pritekel
k očetu:

»Ata, pridi hitro! Sosedove
krave so v naši detelji.«

»Ne kriči,« je rekel oče, »ne
kriči! Molzi, pob, molzi!«

S kolesom po Mežiški dolini

Dušan Starčević

Tovarišica

»Tovariši! sestali smo se, da bi predebatirali, kako bomo naslednje leto dobili čim več domačih in tujih gostov v naša letovišča...

...»Tovarišica Amnezija!« se zaslišal neki glas.

... Lahko tudi ona, a predvsem nam bo v pomoč poslovnost in naš balkanski šarm.

»In šarm tovarišice Amnezije,« je zopet nekdo pripomnil.

»Dobro, naj bo tudi njen šarm. Naj nadaljujem. V tej moderni dobi ne moremo pričakovati, da bodo turisti kot pastirji, ki so zadovoljni z rezino sira, vodo in zrakom! To more delati samo!«

... »Amnezija!«

»Dobro, tovariš, ne vpadajte mi v besedo s to tovarišico. Naj dela kar hoče... kje sem že ostal... Ah, ja, to lahko dela samo tisti, ki nima smisla za turizem in sodobno organizacijo. Ali se sme zgoditi, da dobi tujec najslabšo sobo v hiši? V taki lahko spi samo domači gost, pa še zadovoljen mora biti, da jo je sploh našel in...«

»... in tovarišica Amnezija!«

»...Dovolj! Dolgočasnež. V mansardi so lahko nameščeni samo domači turisti in sorodniki. Treba je razumeti, da je s šarlatanstvom v turizmu konec, da so mimo časi, ko se je posteljnina menjala enkrat mesečno, prišel je čas...«

»... tovarišice Amnezije!«

»E, jaz, no, ne morem tako nadaljevati. Kaj hočete s to tovarišico? Doklejš mislite segati v besedo z njo!?!«

»Tovariš predsednik, dovolite naj povem, da smo izgubili spomin.«

O tem, kar zdaj govorite smo govorili že lani in predlani! Vse nas je prijel tovarišica Amnezija in to je izguba spomina. Zaradi nje nimamo toliko turistov, kot bi jih lahko imeli. Zaradi naše amnezije je zdaj največ turistov v Grčiji, Španiji... Ko je odpihne mo iz naših glav, bo znatno več denarja v naših turističnih blagajnah.«

(Prev.: -ar)

HUMOR IZ TOZDOV:

USTALITVENI PREDLOG INOVATORJA PEPETA

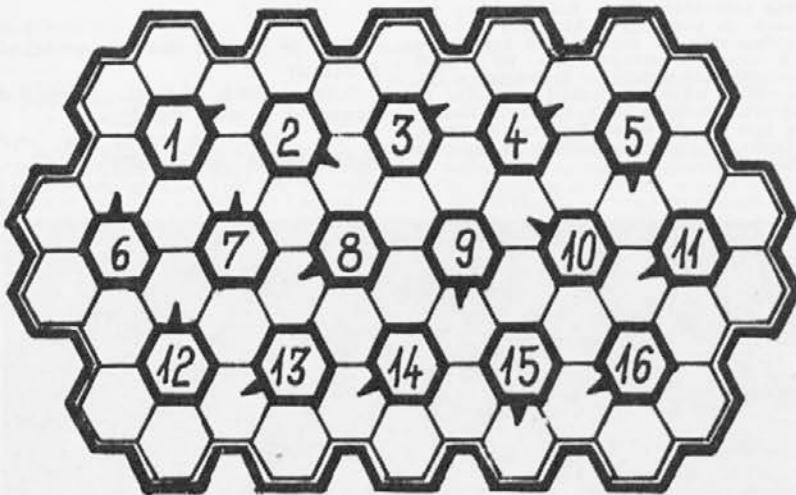
Baje naj bi pozimi premaknili urne kazalce za eno uro nazaj. Pepe predlaga, da bi zaradi hladnih pomladi in toplih jeseni do konca leta premaknili tudi kalendar za mesec ali manj dni nazaj.

Pridnim in uspešnim bi zaključni račun zaradi daljšega leta prikazal še boljše rezultate poslovanja. Izgubarji pa si bodo morali najti primernejši patent, da bi se rešili težav. Arne

Sproščeno

SATOVNICA

Pri satovnici se začnejo besede vpisovati v polje s črtico in tečejo v smeri kazalca na uri! 1. govornik, pridigar, 2. svetlobni sij, obdajajoč nebesno telo, 3. naš sodobni dramatik (Igor, avtor »Pisane žoge«), 4. ime dveh držav v ZDA (južna in severna), 5. priprava za zapenjanje oblačil, 6. izvedenec v taktiki, kdor se spretno prilagaja položaju, 7. rod mesojednih močvirskih zelik, 8. grški filozof in učitelj (470—399 pr. n. š.), 9. država v severozahodni Afriki, 10. poslopje za društvene sestanke in zabave, 11. jezero v Guatemali, 12. slepa vera ali vdanost v usodo pri muslimanih, 13. red. sestava, notranji ustroj, 14. lahno presojna bombažna tkanina v platneni vezavi, 15. vrsta južnega sadja, 16. tekočina iz bencola za izdelovanje barv, zdravil in umetnih snovi. (MIV)

ANEKDOTE

Nekoč je Sarah Bernhardt pred zadnjo vajo sedela v svoji loži in noben ni niti črhnul. Nenadoma je vstopil maršal Canrobet, junak krimske vojne, ter se začudil nad njihovo malodušnostjo.

»Smo pred veliko bitko,« je pripomnila Sarah Bernhardt, »in strah nas je.«

»Strah?« se je začudil maršal. »Oh, oprostite, gospod maršal,« je rekla, »čisto sem pozabila.«

Poklicala je slugo in mu naročila:

»Prinesite gospodu maršalu slovar!«

Albert Einstein je bil povabljen k neki oboževalki. Po kavi je šla družba na teraso, da bi uživala v svežini večera.

»Poglejte Venero,« reče gostiteljica Einsteinu, »kako se blešči.«

»Oprostite,« odgovori znanstvenik, »morali bi reči: 'on se blešči.' To ni Venera, ampak Jupiter.«

»Oh,« se navduši gospa, »kako čudovit človek ste! Prepoznate spol planetov na takšno razdaljo!«

Churchillova hči Sarah je bila omožena z igralcem, ki Churchillu ni bil preveč pri srcu in ki ga je na njegovo veliko jezo vztrajno klical »papa«. Nekega dne proti koncu II. svetovne vojne je zet vprašal Churchilla:

»Papa, kdo je po tvojem mnenju največji državnik II. svetovne vojne?«

»Mussolini,« je odgovoril Churchill, »bil je tako pameten, da je dal ustreliti zeta.«

Neki demokratični kandidat je v planinah obiskal družino, ki je štela 18 otrok.

»To je krasno,« je vzkliknil, »osemnajst otrok! Vi ste, predvidevam, vsekakor demokrat?«

»Oh, da gospod... razen najstarejšega sina. On se je naučil brati.«

Fotografije za to številko so prispevali: S. Jaš, F. Kamnik, J. Kert, F. Rotar, M. Ugovšek in oddelek za informiranje.